

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkadóhivatal: Museum-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SANDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Száz év vámpolitikájáról

— Láng Lajos új könyvéről. —

Budapest, április 5.

(—6) Ha Magyarországnak ezidőszent már van gazdasági közvéleménye, abban Láng Lajosnak, tudományegyetemünk tudós tanárának kiváló része van. Évek hosszú sora óta adja ott elő a gazdasági tudomány legpraktikusabb fejezetét: a vámpolitikát s ugyancsak ő tanított meg számos generációt arra, hogy miképpen kell a statisztika számsoraiban olvasni. Most, hogy egy emberélet folyamán szerzett tapasztalatai és legkorább ifjusága óta tett irodalmi tanulmányai alapján terjedelmes könyvben adta ki az utolsó száz esztendő vámpolitikai eseményeinek történetét, konstatálnunk kell, hogy könyve részére ő maga nevelte a maga olvasóközönségét.

Ez a közönség annál szívesebben veszi most kezébe Láng könyvét, mert tudja, hogy elméleti képességeit a szerzőnek csak nemrég volt alkalma a gyakorlatban, a vámpolitika küzdőterén érvényesíteni. Nehéz csatája volt Lángnak e porondon mindenképpen. Szaktani kellett egyéni, benső meggyőződésével, amely őt a szabadkereskedelem hívei közé vezeti, a politikai célszerűség nyomása alatt kellett kormányzati hivatásában oly védmóms alkotást létrehozni, amelyet a politikai viszonyok kényszere az adott helyzetben megkívánt. Ő, aki a vámvédelemnek egymagában alig tulajdonít termelésfejlesztő hatást, kénytelen volt a gyakorlatban oly vámvédelmi rendszerbe belemenni, amely olyat is véd, ami még nincs is meg és aminek meghonosítására számítani is alig lehet. De még ily viszonyok közt is jól állotta meg helyét, aminek ékesen szóló bizonyítéka az az autonóm vámtarifa, amely csaknem az összes érdekelteket kiegyenlítette s a jogosult érdekeket a méltányosság határain belül kielégítette. Aki valaha a

vámtarifák szövevényes szerkezetében eligazodni próbált, az tudja csak méltányolni a Láng Lajos-vegezte rengeteg munkának érdemeit.

Amint Láng a vámpolitikai praxisban elsőrendűen volt képes a hazai termelésnek reabizott érdekeit képviselni és megvédeni, noha tudományos egyéni felfogása szerint a vámvédelem nem célravezető eszköze a termelési politikának, éppúgy nem lehet tőle és könyvétől elvitatni azt, amire ő önértzetesen hivatkozik is, hogy tudniillik e munkájában minden gazdasági nézet iránt egyformán igazságos igyekszik lenni. Nem tendenciós vitairat ez a most megjelent műve, hanem elfogulatlan feltárása ama nagy átalakulások benső történetének, amelyek a lefolyt század vámpolitikáját vezették és amelyek annak további fejlődését ma is irányítják.

Széles távlatban sorakoztatja Láng a föld minden számottevő államának vámpolitikai kísérleteit, törekvéseit és eredményeit s minden állammal megállapítja, hogy amennyiben haladt, sikereit a vámvédekezés ellenére vagy legalább is nem annak kizárólagos hatása alatt érte el, amennyiben pedig elmaradt, stabil helyzetéből a legmészébbben elzárkózás sem lódíthatta ki. Vámpolitikai vizsgálódásainak eredményeit Magyarországra alkalmazva, kiáltó színekben mutatja be azt a fonák helyzetet, amelybe az egymásra féltékeny két állam közös vámpolitikája, vagyis a közös vámpolitika körül érvényesülő ellentétes érdekek vezettek. Ausztria álszenteskedve a fogyasztó néposztályok sorsának megkönnyítését dobja jelszóló a porondra, hogy az elemi cikkek vámját leszállíttatassa. Amde noha e jelszó Láng elméleti felfogásával teljesen összevág, a mi sajátlagos viszonyaink szemmel tartásával mégis különösnek jelzi, hogy a fogyasztók kétségtelen érdeke egyedül ott állik az osztrák vámpolitikusok szemébe, ahol a vámban rejlő magasabb teher az állam pénztárába folyik vagy a magyar termelőknek jut osztályrészüül,

míg ott, ahol a vámban rejlő magasabb teher az iparosok magánérdekeinek kedvére, semmi érdeket nem tanúsítanak a fogyasztók oly fennhangoztatott érdekei iránt.

Ezel a képmutató eljárással szemben Láng könyve fölveti a kérdést, hogy honnan ez a sajtóságos kettős könyvvitál, amikor kétségtelen közgazdasági igazság, hogy a fogyasztó megadóztatása az állam javára mindig igazságosabb, mint ha az csak a termelők hasznára történik. A magyarokat igen egyszerű és, fájdalom, eléggé ismeretes is. Az osztrák ipar szívesen lemond a közös vámterület vámbevételi forrásairól, mert a vámjövendelmek az apasztása súlyosabban érintené Magyarországot, mint Ausztriát.

Érdekes jellemzés ez oly államférfi részéről, akit mindig a közös vámterület feltétlen hívének ismert a közvélemény. Annál is érdekesebb, mert szerinte az osztrák helyzet ma sem nyújt kezeséget arra, hogy a két állam a maga legfontosabb gazdasági érdekeire nézve megegyezésre jusson. A nyugodt tárgyalgosság, amelyet a magyar vezetőkörök és a józán közvélemény tanúsítanak, senkit se ringasson abba a hitbe, hogy Magyarország föltétlenül ragaszkodik a közös vámterülethez. Ha Láng Lajos mondja ezt, aki erős híve a vámközösségnek s nemrég még aktív részt vett az új kiegyezés kialakításában, akkor a figyelmeztetést komolyan illik megzivielni — kivált odaát Ausztriában.

Alkalmasabb időben könyv alig jelent meg, mint most a Lángé. Néhány hónap múlva egész Európát a vámpolitikai kérdések fogják élenként s szinte kizárólag foglalkoztatni. A Láng könyvének mélyen szántó fejtegetései kitünő utmutatásul fognak szolgálni mindenkinek, aki a vámpolitika szövevényeiben tisztán óhajt majd látni. Róla tehát elmondhatjuk, hogy miután miniszter korában könyvét ki nem adhatta volna, visszavonulásával is igaz szolgálatot tett a közügynek.

TÁRCA

Tavaszi kiállítás.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Szántó Kálmán.

Körülbelül negyedszázad festményt, rajzot, szobrot akasztottak ki huszvétra a Műsarnokban s ez a kiállítás egyáltalán nem olyan rossz, mint amilyennek a megnyitás napján hamarosan elhíresztelték. Illik ezt mindjárt első sorban hangsúlyozni a kiállító művészek becsületére, akiket esetleg egy rosszul sikerült vernissage szeszélyéből mégse lehet egy legyintéssel vagy egy tömegben agyonütni, mint ahogy a házasszony elcsapja a szobalányát, mert a terítésnél az edességet megdézsmálta, vagy egy tányért elejtett. Nem rossz ez a kiállítás, csak szürke talán, nem is rogyott, csak csüggeteg. Ha az arkép-rendeléseket és ajándékokat kihagyjuk, mintha vaiaim mely csüggetettség sóhaja bujkálna az elhagyott, áprilisi szürke világításu termekben: mi lesz velünk! Mi lesz velünk! Egy-egy régi mester törhetetlen idealizmusa tart ki csak keményen a régi nagyratörő eszmények mellett, egy-egy ifjú erő ront neki merészen a messze álmok gyakran elérhetetlen birodalmának; amazok biztos kézzel faradják vagy festik meg gyarapodott tudásuk és megzimosodott ihletük érett gyümölcseit; ezek veszeljyt és körülöt nem ismerő könnyedséggel, a fiatalság megbízó vakmerőségével vágnak neki a mesteri kezekben is kockázatos feladatoknak, s nem is mindig, nem is egészen siker nélkül. S tulajdonképp ez adja meg a mostani kiállítás karakterét: egy pár régi mester kitünő munkája,

egy két fiatal tehetség sokatigéző zsongéja, a magyar művészet napja és holnapja és a szűkre szabott idő eme kisiny spócióműben helyezkedik el egész tisztes fokozatokban a ma.

A nagy közönségnek — már amennyire nagynak lehet mondani azt a kis közönséget, mely kiállítás inkább rendszeres és emlékező látogatója — hiányzanak persze az idén a külföldi képek, melyeket ezuttal kirekesztettek. Tavaly ilyenkor nagy örma keletkezett miattuk. Hogy nyomják a magyar képeket s hogy a műtárgyakra szánt kevés pénz elvészik a magyarok elől. Nem tudom, több magyar kép fog-e elkelni az idén, valószínűleg nem, de az egészen bizonyos, hogy a magyar művészek nagyon halátlanak, ha letagadják, mennyit köszönhetnek a behozott külföldieknek érték és megbecsülés dolgában is. Nem tudom például, hogy Mendiknek hangulatos és színes Pokolbejárata ott tűzgne-e ma és appreciálnak-e értéke szerint, ha Böcklin nem jött volna itt előtte utmerestnek? Vajjon Szinyei-Merse elővette volna-e valaha palettáját még egyszer, ha a barbizoniak híre nem jut el hozzánk s meg nem értetik a magyar közönséggel, hogy ennek a nagy magyar léleknek talán mégis inkább illik ecset a kezébe, minsem az eke szarva; Fényes Adolf se juthatott volna talán soha szóhoz Courbet és a német realisták nélkül, s egész seregét lehetne még felsorolni a jórával magyar mestereknek, akiket a külföldiek tekintély és hatása vezetett be a magyar közönségnek. Védoívámokat a művészet ellen különben is bajos egy kissé állítani s ha az idén lebecsültük a soronpókat, bizony meglátszik azon a félvállról vett munkán, melyeket egyik-másik többre hivatott művésznök túlságosan tág lelkiismerettel eresztett ki a keze közül.

Az első termet pompás szalonnak rendezték be a vernissage napjára. Talán némi maliciával az akarták-evel jelezni, hogy tulajdonképp úgy is ez az egy nap jelent valamit, a többi semmit, de mégis elfelejtették, hogy slapijában véve kiállítás és nem grande receptiont rendeznek. Az előkelő szalonba egy esomo empire-butor s kisebb-nagyobb szobor-nipp közé a királyi pár, egy biboros és egy udvarhölgy képmását függesztették ki mindössze s a kiállító művészek neve — László Fülöp, Benczur Gyulák — kongruál az előkelő társasággal. A munkáik talán nem egészen. László Fülöp fekete keresztrel fogja megjelölni a maga curriculum vitae-jében az ő Erzsébet királynéját, elrajzolt arcvál, angolkörös karjaival, viaszba baállításával. Az antik-fehér selyem csillogása, melybe királynőjét öltöztette, nem tudja a kép lényeges hibáit eltakarni. Még Benczurnál sem, aki pedig a színek ragyogtatásának Lászlónál sokkal nagyobb mestere. Schlauch arképén a biboros színek ragyogása, a miséző-ing csipkészetének finom munkája szinte kápráztatja éjt a szemet, az égő színek egész skálája ragyog le a vásznonról, de a fej száraz és az aro kifejezés nélkül való. Az egész fej szinte elvész a megfelelő valourók híján s ó minenciájá, aligha fogná az érdemes mesternek megbocsátani, hogy az arcat kipirosította. A király arképe is alig emelkedik felül a sablonon és színbén és modellben még a Nádasdy grófné képmása érvényesül legjobban. Egész sereg Ligeti van a teremben, köztük Wlassics Gyulának egy büszteje, aki különben vesővel és ecsettel sokszorosan meg van örökítve. Nem pusztán az egykori miniszter hiúsága ez, hanem inkább a művészetünk mindenkor vezetőjének tartozó tributum, melyet Ligeti ezuttal kissé pomádésan oldott meg. A mai minisz-

BELFÖLD

A konzervatív párt. Husvét vasárnapján az *Alkotmány* érdekesen elmélkedett a politika világból. Ez a husvét elmékedés részben bejelentése volt a törvényhozás konzervatív elemeit egyesíteni törekvő akciónak, részben pedig polemika egy láthatatlan ellenféllel. Az volt az elmékedésben olvasható, hogy „folyamatban van egy nagy pártbomlási és egy nagy pártalakulási processzus és ezen processzusnak jelentős momentumát a konzervatív elemek egyesítését célzó akció”. Bejelentette egyben az *Alkotmány*, hogy a pártalakulási processzussal sokan rokonszenvenek: az úgynevezett kaszinópárt, a szabadelvűpárt egy része, sok agrárius, több Apponyista, néhány Ugronista s néhányan innen is, onnan is. És bejelentette az *Alkotmány*, hogy elvben ő is rokonszenvez a pártalakulási processzussal, de a gyakorlatban nem. S itt árulta el a néppárt hivatalos lapja, hogy többet is tud a folyamatban levő processzusról s nyilván a programot is ismeri már. Elmékedése során ugyanis polemizál ezzel a láthatatlan programmal. Azt próbálja vele szemben bizonyítani, hogy az egyházpolitikai revízió gondolatát elejteni nem szabad, mert „akkor könnyen a mérsékelt liberálisizmus gyanújába keveredhetünk”. Már ez az egyetlen passzus is elárulja, hogy a konzervatív elemek egyesítésére olyan politikus törekszik, akinek eddig programjában volt az egyházpolitikai törvények revíziója. S hogy ez csakugyan így is van, az kitűnik abból, hogy a néppárti elmékedéssel egyidejűleg, husvét vasárnapján a *Magyar Hírlap* részletesen is megírta, hogy gróf Zichy János konzervatív párt alakításán dolgozik és esatlakozni fognak hozzá az aulikus néppártiak, több Apponyista, számos agrárius és néhány Ugronista. A két híradás teljesen fedi egymást. S ma, kedden, az *Alkotmány* megcáfolja a — *Magyar Hírlap*ot. De ez a cáfolat legfőlegb annyit bizonyít, hogy a néppárt egyelőre nem látja még szívesen gróf Zichy János akciójának nyilvánosságát kerülését s beírta volna annyival is, hogy a nagy „pártbomlási” és „pártalakulási” processzus még csak általánosságban jelentésként. Midőn tehát az *Alkotmány* ma megcáfolja a *Magyar Hírlap*ot, mely ugyanazt írta meg részletesebben, amit az *Alkotmány* is elég világosan jelzett: nem a cáfolat a fontos, hanem a hír. Készül a konzervatív párt s csak az nem bizonyos még, hogy a néppárt romjain, a néppárt helyébe vagy a néppárt ellenére fog-e megalakulni.

As olasz borvám. *Miraglia* olasz szenátor alig távozott Bécsből, Ausztriában máris megindul a moz-

galom azok ellen a prozopozíciók ellen, amelyeket az olasz szenátor tett. Az osztrák mezőgazdasági társulat tegnapi gyűlésén elhatározták, hogy az olasz borvámkedvezmény ellen országos akciói indítanak s fölhívják a kormányt, hogy Olaszországgal szemben minden képpen tartsa fenn a tervezett 48 koronás vámtételt.

Apponyi Somorján. SÁGHY Gyula országgyűlési képviselő tegnap délután 4 órakor tartotta Somorján beszámoló beszédét, ahová gróf Apponyi Albert és Samassa János országgyűlési képviselők is elkísérték. SÁGHYnak a főtéren elmondott beszédét, miközben az első megered, néhány száz ember hallgatta. Beszámolójában lejegyezte a nemzeti pártnak a kormánytól való kilépésének okait és hangsúlyozta, hogy mennyire szükséges Ausztriához és a hadsereghez való viszonyt a nemzeti haladás szemmelében szabályozni. Amíg ez meg nem történik, tartós béke nem lesz. A volt nemzetipárt régi alapon folytatja küzdelmét. SÁGHY után SKADRA János plébános mondott beszédét, amelyben köszönetet mondott SÁGHYnak beszédéért. Ezután Apponyi mondott rövid szónoklatot, amelyben kiemelte a Széll-kormány érdemeit a közélet tisztasága körül. Széll hibájának tartja hogy Magyarország udvartartási költségét és katonai terheit nemzeti ellenszolgáltatás nélkül akarta emelni. Szóló és párhívei helyeselték az obstrukciókban kifejezésre jutott nemzeti ellentét és eszméjét, de nem helyeslik a küzdelem módszerét. Az obstrukció fejfel rohant a lainak, amelyen csak ott talált rést, hol azt már a nemzeti párt hűszéves küzdelem alatt kilövődözte. Most új küzdelem következik — ugymond Apponyi — megint rést kell lőnünk; lehet, hogy újabb ostrommal ismét mások fognak a talon keresztül bevonulni, de ez akkor sem egy embernek vagy pártnak, hanem az egész nemzetnek lesz hasznára. Szóló bizik abban, hogy a nemzet közvéleményének nagy része most is mellette lesz. Beszédét után *Kisfaludy* Zsigmond esperes Apponyi a nemzet megtestesült lelkiismeretéként ünnepelte. A gyűlés Apponyi és SÁGHY ítéletével ért véget.

Bélyegrövidítések és az ex-lex. A pénzügyminiszter az ex-lex alatt elkövetett bélyegrövidítések pótlására vonatkozólag körrendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz a budapesti központi díj- és illetékkiszabási hivatalhoz és a kir. adóhivatalokhoz. A rendelet szerint a bíróságok és hivatalok személyes lelelőség mellett kötelesek a törvényen kívüli állapot tartama alatt le nem rótt, vagy szabálytalanul lerótt bélyegilletékekről a leletek haladéktalanul főlvenni s azokat az illetékes királyi adóhivatalnak legkésőbb e hó végéig beküldeni. A királyi adóhivatalok a hozzájuk érkező leletek alapján kötelesek haladéktalanul kiszabni az egyszerűs bélyegilletékeket. A rendelet tehát eltekint attól, hogy az ex-lex alatt elkövetett bélyegcsonkítás haladéktalan pótlásának elmulasztásáért a büntető-törvény határozatai alkalmazhatóknak, hanem pusztán az elvont egyszerűs bélyegilletékek lerovását kívánja s még erről is minden

ha szabad még e nagyon elkopotott kifejezéssel élni, s valami Turneres chaotikum van benne, ha viszont szabad a nagy angol festőnek akvarilles, mosott színei mellé állítani a Mannheim kővér, zsiros színfoltjait. A hasonlat csak arra akar vonatkozni, hogy nem a művészet rovására megy-e mindkettőnél ez a chaotikum. E színfoltoknak inkább szüszegesztív, semmint meggyőző erejük van, izgató szerek inkább s nem megállapító hatásnak, kevésbé lehet őket megérteni, de annál többféleképp magyarázni. Valamelyes idegesség érzik ki e képekből, színek mámor, formáktól lenéző korlátlan rajongása a tónusoknak, és nagy kérdés, hogy mindez tiszta igazság-e. *Bihari* Ősi tája a régi jelességekkel ékesedik. *Mihalik* az elhagyott Zagyvapartot festi erős hangulattal, *Jendrassik* vöröshajú asszonya, ki emlékei között mereng, a kifejezés erejével hat.

Zombory Lajos egész gyűjtemény szolnoki képet küldött s mindegyikről leírta, hogy szeretettel melyed a témájába. Két szántó-vető népe tán a legerősebb valamennyi között, legelőnebb a Szolnoki vásár, melyet különben határozottan *Pettenkofen* tartott keresztivze. A szolnoki környék ez első s maig legerősebb fölfedezőjének hatását különben még erősebben érezeti a fiatal *Rosenmayer* Ferenc Vásári részlete — a halottaknak ez a föltámadása. Nagyon kedvesek a *Foll* Hugó pasztelljei, a gyengéd, finoman alkalmazott tónusokkal; *Kann* Gyula a Dolgozó leányokban Fényes Adolf babáját áhította meg. Ugyanezekért még erősebben *Nagy* Zsigmond verseng, akinek elhagyott családja nemcsak felfogásban, hanem előadásban is egészen Fényes-batás. Sok erővel van megfestve s esztetikelében, színfelrakásban határozott fejlődést mutat.

egyestire figyelmeztetésül külön fizetési meghagyás kiadását rendel el. A rendelet nem enged meg továbbá, hogy telemtől illetékek rovasanak ki, és ha notálán ilyenek kiszabtak, esetleg be is fizették volna e főlemtől illetékek a pénzügyigazgatóság által, a teiek bélyegtelen kérvényére törilendők és visszatérítendők. A bélyegrövidítések után akkor sem lehet főlemtől illetékeket kiróni, ha a kiszabás alapjaul a bélyegellenőrzési szemiknél felveendő leletek szolgálnak. A leletek alapján kiszabott egyszerűs bélyegilletékek befizetése és késedelmi kamatai tekintetében a törvényesített illetékszabályok 187—148. §§-aiban foglalt általános rendelkezések az irányadók. A pénzügyigazgatóságoknak szigorú kötelességévé teszi a rendelet, hogy az illetékszabályok 219. §-a értelmében fogantotandó bélyegellenőrzési szemek aikalmtával, kiküldött szemlebiztosaitk után, szemeknek meggyőződést arról, hogy a rendelet pontosan teljesített-e és amennyiben hiányosan teljesített volna, az illető bíróság vagy hivatal részéről meg nem leletezett bélyegrövidítésekéről a leleteket vétessék fel.

Madarász Imre beszámolója. *Madarász Imre*, a karozagi választókerület képviselője husvét vasárnapján tartotta beszámolóját Kun-Madarásznak, nagyüzemi választópolgár előtt. A népszerű képviselőnek nagy lelkesedéssel bizalmat szavaztak. Este nagy lakoma volt a képviselő tiszteletére.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, április 5.

Ha az oroszok további győzelmei is olyanok lesznek, mint amilyen a csöngesui volt, akkor nemcsak a szárazföldön is az lesz a helyzetük, mint a tengeren. Mert ime alig teit még néhány nap le az orosz távirati ügynökség nagy győzelmi híradása óta és a Koréából érkező táviratok már is egyhangyan konstaltálják, hogy az oroszok a legnagyobb sietséggel vonulnak vissza a Jalu felé. Hogy mennyire nem érzik magukat biztonságban Koréában, azt legjobban az bizonyítja, hogy elhagyák Vicsut is, azt a várost, mely körül néhány hét előtt nagy hadiorot koncentrááltak és amely már nagyon közel van a Jalu folyó torkolatához. A japánok persze azonnal megszállották a fontos pozíciót és nyomon követték az orosz csapatokat.

Abból a körülményből, hogy az oroszok a Jalu folyó mentén északkeleti irányban haladnak és ott, ahol az ut legalkalmasabb az átkelés, manduriari területre vonultak át, minden kétséget kizáró biztossággal meg lehet állapítani, hogy lemondottak eredeti tervükről. Ez a terv ugyanis

Utközben *Repl-Eónai* mellett haladunk el, aki Somogyban is kitar az ő párisias előadás-módja mellett; nem lehet leigádni, hogy ezek a képei úgy hatnak, mintha valaki francias hangsúlyival beszél magyarul, de tulajdonképp ezt is el lehet nézni, hecsak az illetőnek van mondandója, és neki van.

A következő teremben egy szobornú köti le egész figyelmünket, mely már nagyobb szabású koncepciójával is erősen felülmeledik a tárlatonkon megforduló vésett munkák általános méretein. *Róna* József Anakreónja nemcsak ennek a szobának, az egész kiállításnak egyik legkiemelkedőbb, művészetre legértékesebb alkotása. A bor és szerelem halhatatlan önékese, a muló örömei, a pillanatnyi gyönyörök epikuri dalnoka kényelmes karosszékben pihen. Az idő eljárt fölötte s a földi gyönyörűségek édes pillanatai elröptek. Mellette a tekereses vödör, már nem kell a dal, lábánál a falernumi korsó földölt, elég volt már a bor is, vállalán egy szárnys amoretit pajkos ígélet sutlog a fölébe, az öreg mosolygva hallgatja a régi szép idők emlékein mereng, mikor az ernyedett izmok megfeszültek az öreges lábakon s míg rugalmas karjai nem hanyatlottak le az öléseiben. Nincs egy keserű emléke sem s nem hanyatott el semmit. Tekintetének megtört, mégis élénk tüze, ajkának finom, jószág mosolya s tiszta öregség hangos magasztalása. Nem utolsó dolog így befejezni az életet s a fiataliságtól nincs mit irigyelni. De nemcsak a beszédés koncepciói, a kivált plasztikus nyugalma, szinte monumentális előadása is éppúgy dicsérik a mestert. Bár a száz apró részlet finomsága a kidolgozás gondosságáról tanuskodik, az egész mégis nagyon szélesen van dolgozva, erős silhouettet ad

as volt, hogy az ellenséget koreai területen tartóztatják fel. Így tehát az első nagyobb csata Mandzsuriaiban fog lefolyni. Hogy mikor, azt még nem lehet pontosan megállapítani, noha az ellenséges seregeket csak a Jalu választja már el egymástól. Csakhogy ezen megindult a jégzajlás, ami rendkívül megnegheztető a japán csapatok átszállítását. Így tehát valószínű, hogy egy ideig nem érkezik fontosabb hadiseemények híre, ha csak Togo tengernagy nem kísérli újra meg Port-Arthur elzárását. És csaknem bizonyos, hogy meg fogja kísérteni. Mert az a körülmény, hogy Makarov flottája múlt hó 26-ikán elhagyta Port-Arthurt és hogy ez alkalommal el is fogott egy japán gőzöst, azt bizonyítja, hogy mindaddig, míg a port-arthuri hajók elhagyhatják a kikötőt, addig Tagonak résen kell lennie és a japán csapatátállítások sem folynhatnak a kellő bizossággal.

London, április 5.

Kobei jelentések szerint 260.000 japán van urban. Ezenkívül a helyőrségekben 60.000 ember van fegyverben, nem számítva a harmadosztályú tartalékokat, amely még nincs mozgósítva. A vezérkar titokban tartja a haditervet. A japán hatóságok ezer ló után néznek. Az egész Koreában és Mandzsuriaországban beállott olvadó idő járhatótlannak teszi az utakat.

A Pingjángból elindított japán hadsereg előcsapata tegnapi délelőtti tízen óra körül *Vicsuba* érkezett. Az oroszok kiűritették a várost s elhagyták összes pozícióikat, a Jalu déli partján néhány könnyen megvédhető pont kivételével. A Jalu északi partján azonban seregezer orosz van koncentráva. A japán nyugati hadsereg előrenyomulásával egyidejűleg a központi intézményeket is előbbre tolták észak felé és Pingjángban csak egy kis helyőrség marad. Csinampónál megszüntették a csapatok partraszállítását. Husz orosz katonák, akik a japánok Csöngcsunál elfogtak, Pingjángba érkeztek.

Tokio, április 5.

Pingjángból érkezett hírek megerősítik, hogy számban japán járóér érkezett *Vicsuba* és azt találták, hogy az oroszok a várost kiűritették. A koreaiak közölték a járóérrel, hogy az orosz haderő a Jalu felső vidékén csak kis csoportokból áll.

Ellenség nem mutatkozik.

Pétóváros, április 5.

Az orosz távirati ügynökség jelenti Port-Arthurból tegnapi kelet felé: *Alejev*g helytartó viszarhótt tegnapielőtt *Mukdenbe*. *Boris Vladimirovics* nagyhaderő tegnap a harcra készülő hadseregreghz utazott. Ellenség nem mutatkozik.

s tömegeinek elosztásában kiváló formaérzék tanúsít. Nagyon érdekes az öntése is, antikizált zöld patinával, az öreg fejét koszorúzó rózsafűző meg van aranyozva s igen kellemes színezetet ad. Ezért az alkotásért igazán kár lenne, ha a műterem pora lepné be vagy éppen külföldre kerülne. Valami nagyuri hál lenne a méltó helye, hol a színes ablakok szelíd fény szűrődik keresztül, vagy valamely meghitt liget virágos-ágya, hol mélyzöld lombok borulnának reá. Rád gondolkod, szépséges *Parc Monceau*-án, hol a Maupassant bübös fehér asszonya szomszéd-ágában ilyes meglepetésekre bukkanunk.

Itt vannak egyébként a fiatal óriások is elhelyeztetve. A *Juszko Béla* nagy vászna ölik először szembe, nemcsak nagy mereteivel, merész koncepciójával is. Hajóvontató lovakat fesi-ent, napűtéses levegőben, melyő lila vetett árnyékokkal, nyersen odamázolt ríktő két felhőkkel. Ma még csak a bátorságát és tehetségét lehet elősmerni, az erőt és hivatottságot később fogja bemutatni. *Tornyai Ános* zátala (*A juss*) a koncepció és beállítás erejével hat; *Kacz* *André* (Utolsó éj) képen a szeliden temperált színek, a modernül érzett gondolat kifejezése a bizató. Egy fiatal szobrász-tehetség is jelentkezik itt *Kapás Sándor* *Ave* *Máriájában*. Gyöngéd, bájos arcot mintázott meg, akiben sokkal több a fiatal lány, mint az isten-anya. A fiatal művészek a *Madonna Granduca* lebeghetett a szemelőtt, de eltejtette, hogy a *Granduca* nemcsak leány, hanem anya is.

Továbbá már még gyorsabban haladhatunk. *Pacza* *Ferenc* tolnaegyevi ethnografikus képei élénk színfoltjaikkal hatnak, *Márk* *Lajos* arcképei belső igazságokkal kapnak meg, a művész mind több egyszerűsége törekszik beállításban és színben egyaránt s ezzel mélyebbé

A háromnapos kötet.

Szűsz, április 5.

Jonggjen, kit e hó 1-én neveztek ki japán követnek, beadta lemondását.

A Dreyfus-pőr revíziója.

Páris, április 5.

Az az okmány, amelyet *Du Paty de Clam* ezredes kénytelen volt kiszolgáltatni a semmitőszéknek, döntő jelentőséggel bír a Dreyfus-pőr revíziójára. Arról a magyarzó kommentártól van szó. amelyet 1894-ben a hadbírótag tagjainak a titkos iratokkal együtt átadott. Mercier tábornok, aki akkor mint hadügyminiszter követte el ezt a visszaélést, így nyilatkozott akkor arról a rennesi hadbírótag előtt:

— A Dreyfus terhelő bizonyítékok különböző okmányokból állottak, amelyeket együttvéve titkos dossiiernek neveztek. Személyes használatomra kommentárt készítettem az okmányokhoz és feltevélen szükségesnek tartottam, hogy a bírác ismerjék az okmányokat és a kommentárt. A zárt tárgyalás dacára számíhattam-e arra, hogy azok csakugyan titokban maradnának? Ugy cselekedtem, ahogy mások is ellenmondás nélkül más kémkedési ügyben, így a Turpin-affairban is cselekedtem, lepecsételt borítékban elküldtem a katonai bíróság elnökének az okmányokat a magyarzáttal együtt és megizentem neki, hogy az én felelősségem alatt erkölcsi kötelességévé teszem, hogy ez iratokat a bírácnak megmutassam.

Du Paty de Clam tegnapielőtt kénytelen volt a semmitőszék büntetőtanácsának ezt a kommentárt kiszolgáltatni, amely eddig ismeretlen volt. Mercier tábornok különböző kihallgatása alatt azt állította, hogy megsemmisítette azt. *Du Paty de Clam* kijelentette most a *Tempsban*, hogy Mercier tábornok nem tett kifogást az ellen, hogy a titkos kommentár a semmitőszéknek átadassék. Aztán kijelenti:

— A főállamügyész fenyegetése, hogy büntető-eljárást indít ellenem, meg nem ijesztett. Azt mondtam a főállamügyésznek: Ön be akar zár-ratni; már volham börtönbén; abban nem hal meg az ember.

Du Paty de Clam továbbá közli, hogy ő részben *Sandherr* ezredes tollbamondása szerint szövegezte meg a titkos aktákat, amelyek közül négy darab bizonyítékul szolgált Dreyfus ellen. Ebből a négy okmányból, jegyezte meg *Paty de Clam*, egyet nem is láttam soha. *Sandherr* mondta tollamba a komentárnek arra vonatkozó részét. Magannak megtartottam a fogalmaz-ványt, az eredeti a hadügyminisztériumba került, ahol tervezetünk végleges kommentárja megállapított. Ez az eredeti, mint Mercier

kijelentette, Dreyfus harmadik elítélése után tényleg elégettetett. Magannak csak a tervezet tartottam meg, amely talán a formára nézve eltérhet az 1894-iki hadbírótagnak átadott kommentártól. Ezt a tervezetet szolgáltattam ki a semmitőszék büntetőtanácsának.

Du Paty de Clam hozzáteszi, hogy az utolsó időben ötször-hatszor kihallgatta a semmitőszék és hogy felhívta a felső bíróság figyelmét *Bertillon* szakvéleményére és e tanulmányok szerző-jéül egy vén tisztet nevezett meg, aki azt állítja, hogy a *bordórt* Dreyfus írta. *Du Paty de Clam* végül azt mondja a *Tempsban*, hogy boldog a revízió elrendelése miatt, mert ezzel alkalma nyílik eloszlatni azokat a legendákat, amelyek ez ügyben való szereplést elferdítik.

A semmitőszék az utóbbi napokban *Bastian* asszonyt is kihallgatta tanuul. Ez az asszony, aki sem írni, sem olvasni nem tud, a német követ-ségen szolgált, ahol a közönségesebb házimunká-sokat látta el. A francia vezérkar kéme volt s a papírkosárba vetett papirokat kéthetenként *Henry* ezredesnek adta át. Ezt olyan rendszeresen csinálta, hogy az eljárás folyamán egyszerűen csak úgy beszéltek róla: „a rendes uton”, hogy kiké-rüljék az asszony nevének az említését. Ezen a rendes uton jutott aztán a *bordórt* s a vezérkar kezébe. Darabokra volt tépve s *Bastian* asszony-nak sejtelve sem volt a tartalmáról. Ennek az asszonynak, úgy látszik, nagy szerepet tulajdoni-tanak még a Dreyfus-ügyben. A *Libre Parole*, amely még mindig jelezni tudta előre a hamis bizonyítékokat és fizetett tanúkat, azt mondja el ma, hogy *Bastian* asszony a semmitőszék előtt azt vallotta éppen, hogy a saját szemével látta Dreyfus kapitányt a német követésben. A főállam-ügyész azt mondta az asszonynak: „Ön hazudik”. *Bastian* asszony pedig azt felelte:

— Igazat mondok; esküszöm, szembesítenek Dreyfusszal; majd meglátjuk, meri-e tagadni!

Bastian asszony, úgy látszik, a volt vezér-*kar* hamistóinak reményessége.

Val Carlos szerepléséről, aki *Laborit* választotta képviselőjéül, az a hír, hogy a vezérkar minden makinációt és a visszaélést, amelyet a nevével elkövettek, leleplezte. Nem Dreyfus, hanem egészen más személyeket neveztek meg árulókl, akik *Esterházy* és *Henry* büntársai voltak.

A balkáni helyzet.

Budapest, április 5.

A közös külügyminisztérium sugalmozott közleménye azt jelenti, hogy a macedóniai csend-*őrség* kérdésének elintézésében haladás konstán-tálható. Konstantinápolyi nagykövetségünk értesíté-sére a közös hadügyminisztérium ama tisz-tekhez, kik annak idején jelentkeztek a mace-dóniai csendőrséghez, azt a felszólítást in-*tézte*, tudassák táviratilag, hajlandók-e a most megállapított feltételekkel belépni. A jelentkezők számából a hadügyminisztérium egyelőre ötöt vá-laszt ki, kik az eddig való határozmányok szerint úgy kell, hogy elutazzanak, hogy e hó 20-án ér-*kezzenek* Szalonikiba. Ez öt tiszt belépésnek fel-tételei a következők: Rangfokozatuknál egy fok-*kal* magasabb ranggal lépnek be és díjakja Olyanok, mint a rangfokozat felett álló második Bles-ben. Hatheti szabadságot kapnak, külön egy n-*ruházatot* kapnak és két év múlva a macedóniai csendőrségbe lépnek. A török kormány különösen nagy anyagi áldozatot hoz az esetre, hogy ha megsebesülne a vagy elhaláloznanak az idegen tisztiek. Hadseregünkben viselt rang-*jukat* fenntartják és szerződéses idejük lete-lőtte ide visszavétnék. Ami új viszonyukból folyó szolgáltatukat illeti, az eddigi határozatok szerint mint otkatók szerepelnek. A csendőrség valóságos vezényletét török tisztiek tartják meg. Tisztjeink legyeimi büntetőjogát osztrák-magyar tisz-*tgyakorolja*. Mindazon ügyek vezetése, melyek az osztrák-magyar tiszteknek a csendőrség parancsnokához, De Georigis tábornokhoz való vi-szonyát illeti, a tábornok mellé beosztott Salis-Seewis kezeiben lesz. Végül megjegyzendő, hogy eddig felszólított altisztek adására még nem tör-tént és hogy az odaadandó tiszték száma az 5-ös számmal nincs egyszerű s mindenkorra megállá-pítva, hanem később megváltoztatható.

Szerajevó, április 5.

Az utolsó időben számos bel- és külföldi lap azt a hirt terjesztette, hogy a bosznia-hercegovinai államvasutak a teherorgalmat, a nagytörmelény csapa-tisztállításra való tekintettel, ideiglenesen beszünté-*ték*. E hírrel szemben, mely a leggyönyesebb híres-z-

váik. *Tölggyessy* Arthur tájképeinél a gyöngéden érzett hangulatok finomsága állítja meg a szem-lélt. *Karvaly* József a Hegedűs Gyula jellegzetes és sok erővel festett fejét küldte. *Zemplényi* *Ti*-*vadar* Nagypéntekje talán nem éri utó régibb e nemű képeit, de mind szinhatásra, mind tömeg-elosztásra a 6 erős keze van. *Olyay* *Ferenc*-*ről*, *Grünwald* *Béla*ról alig van mi újat mondani: előkelő kvalitásaik bár érvényesülnek, de nem java-munkák küldtek az idénre. Talán ugyanez illik *Mednyánszky* idei küldeményére is, noha azért nem kellett volna olyan szegyenkeve eldugni őket. Inkább kevesebb butor és szőnyeg és *Mednyánszky* a régi helyen még mindig megállta volna, *Tull* *Ödön* *Angel* faluja és Csöndes utcaja mely színezésével köti le a szemet. *Jávor* *Pálnak* az arc-*képein* találni egy-két olyan finom vonást, mely szép reményeket ébreszt a jövőre iránt. *Bruck* *Mik*-*sának* pasztelleje is. Olajképe is igen finoman és poétikusan hat. *Angyalffy* *Erzsébet* női aktja állít meg meg utunkban, a kidolgozás gondossággal, bár nem mernők a művésznő t a főszevel megkínálni akár a hus fehérséget, akár ragyogását illetőleg.

Nagyjából kézen is vagyunk. Ha még egy-*szer* végigjártuk a termeket, tallózatunk még is egészen fejlett, színe nem teljesen ragyogó, illata nem egészen tökéletes.

Kalmár *Elza*, *Vedres* *Márk*, *Benkő* *Fülöp*, *Csók* *István*, *Ujváry* *Ignác*, *Wellmann* *Róbert*, *Vágó* *Pál*, *Mátrai* *Lajos*, *Háry* *Gyula*, *Dankó* *József*, *Gyulai* *László*, *Czigány* *Dezso*, *Hegedűs* *László*, *Nyilasy* *Sándor*, *Bosznyay* *István*, *Seenes* *Fülöp*, *Deák-Ebner* *Lajos*, *Endrey* *Sándor*, *Feiks* *Jenő*, *Neogrady*, *Kézdi-Kovács* et tutti quanti csupa olyan jóhangzású nevek, melyekkel mind érdemes volna bővebben foglalkozni. Lesz is még rá alkalom.

teléseket idézte elő, megállapítandó, hogy a nevezett vasuton egyáltalán nem szüntették be a teherforgalmat. A megszállott tartományokban minden évben előforduló csapatszálítások minden alkalommal igénybe veszik a vasuti kocsik nagy részét, ideérve az áruszállító kocsikat is, úgy hogy az áruszállítás halasztást szenved és a szállítási időket meg kell hosszabbítani. Ugy, mint az elmúlt években, az idén is a csapatelhelyezések idején ez történt, de az áruszállítás megszüntetéséről szó sem volt.

Konstantinápoly, április 5.

Őszkübi jelentések megerősítik a Czekovavideki albán mozgalom két vezetőjének, Szulemán Baisának és Sahánnak megadását. A vezetőket, bír szerint, ide szállítják. Smisi basa tábornoknak a 18-ik mitrovici hadosztály parancsnokának Albánia ismeretes békitőnjének jelzett visszahívását felígértették. A porta panaszt emelt az ökmánikus pártirakátusnál a monaszteri görög metropolita ellen tiltetések rendezése miatt és azt kívánta, hogy annak kősek szívére, hogy korrektil viselkedjék. Más változat szerint a porta kívánta nevezeti visszahívását.

Róma, április 5.

A *Tribrina* írja: Megbízható forrásból merített nyilatkozataink dacára néhány lap tovább is nagyon valószínűtlen és alaptalan híreket terjeszt, így például azt, hogy a Piemontban állomásozó csapatokat a velencei területre helyezik át. Ujjból kijelentjük, hogy ezeket a híreket nemzetközi érintkezésünkben semmi sem indokolja, mely sohasem volt kielégítőbb, mint most és a vízi és szárazföldi katonai készülődésről szóló összes hírek teljesen alaptalanok.

Konstantinápoly, április 5.

A portát tegnap fölkérték az entente-hatalmak nagykövetségei hogy intézkedjék a csendőrségi szabályzatnak francia nyelven való kinyomtatása iránt. Azonkívül azt kéri, hogy közölje a porta az új egyenruha mintáját és idejében készíttesse el a kellő számú egyenruhát, hogy a szerződötendő külföldi tisztekkel idejében megköthessék a szerződést.

Páris, április 5.

A *Petit Parisien* mai száma interview közli a bolgár beügyminiszterrel, aki akként nyilatkozott hogy Bulgária és Szerbia ez idő szerint jó barátságban vannak, de Ausztria-Magyarország az albán mozgalom támogatása által fenyegeti Bulgária érdekeit s ürügyet keres, hogy Macedoniában intervenálhasson. Bulgáriában minden cálot ellenére biztosra veszik, hogy Ausztria-Magyarország Boszniában és Hercegovinában mozgósít.

HIREK

Budapest, április 5.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Március 31-ikén új előfizetés nyílt a *Budapesti Naplóra*. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Gróf *Goluchowski*s külügyminiszter és neje tegnap este egyhelti tartózkodásra Abbáziába utaztak. — *Leticz* György, az új szorb püspök e hó 28-án tartja ünnepies bevonulását Temesvárott.

— Gyémántmise. Nagyváráról távtrásozzák: *Winkler* József címzetes püspök, nagyváradi kanonok tegnap egész csöndben és a nyilvánosság kizárásával ünnevelte gyémánt-miséjét. A püspök ebből az alkalomból, amint *Semerecsényi* Pál nagyváradi püspököt ma értesítette, 100 000 koronás egyházi alapítványt tett. A püspök ezt az alapítványt a következőképpen osztotta el: 60 000 koronát térfüladó-internátusra, 10 000 koronát a szilagy-somlyói apácázárdára, 10 000 koronát a nagybucsei plébániára, 10 000 koronát a tasnádi temp om építésére, 10 000 koronát a b. újalusi plébániára, 6000 koronát a debreczeni második plébániára szánt. A püspök már eddig is névtelenül 460 000 koronát adományozott két öntefe egyházi jótékony alapítványokra, így az utabban adott 100.000 koronával együtt fél milliótól többre rug az az összeg, amit *Winkler* alapítványokra szánt.

— Köténytelések. A hivatalos lap húsvétli száma közli, hogy a király gróf *Zsuzsánski* Róbertnél született *Károlyi* Klára grófnő csillagkeresztes és palotahígynek, *Pallanits* Edéné úgri nő született *Marián* Adél csillagkeresztes és palotahígynek, gróf *Wenckheim* Frigyes született *Wenckheim* Krisztina grófnőnek, Gyegy idősb gróf *Almády* Kálmáné született gróf *Wenckheim* Steiánának és *Szőgyény-Marich* Juliának, a brünni *Mária-Schul* nemesi högyalapítvány tiszteibeli hígyének az elsőszülly *Erzsébet-rendet*, ömökai *Emich* Gusztávna született *Tornyay* Elekének, a

Klotild-Szeretetház-Egyesület és az Országos Nőképző-Egyesület alelnökének pedig a *másodosztályú Erzsébet-rendet* adományozta.

— A királyról. Egy bécsi lap nagyobb cikket szentelt ünnepi számában öreg király uralkodónk személyének. Sok olyan adat, részlet van ebben a cikkben, amely kevésbé ismeretes a nagy nyilvánosság előtt. Elmond többek között a bécsi újság egy megható intum részletet a király életéből, amikor Budapesten tartózkodik, s ez összefüggésben van istenben boldognál Erzsébet királynéknak emlékével.

Négy szoba kivételével, amelyeket királyunk használ, a várkapitányság engedelmével meg lehet nézni a budai királyi palotát. De teljesen el vannak zárva a nyilvánosság előtt azok a szobák, amelyekben Erzsébet királyné élt. Hogy milyen komolyan érti a király ezt a tilalmat, azt eléggé bizonyítja ez az eset: Frigyes főherceg akarta egyszer megtekinteni Erzsébet királyné szobáit teleonozott hát a főudvarmesteri hivatalnak. Onnan azonban az a válasz érkezett hogy s igoru utastás szerint még a családtagoknak sem szabad megengedni a szobák megtekintését. A király, valahányszor Budapesten időzik, minden este ökeresi az Erzsébet-szobákat, s erre későül is a személyzet. A királyné termét épp ugy rendbe hozzák, mint a király szobáit, a csillárokat meggyújtják a virágtartókba rózsát, szegfűt, orogant tesznek, vagyis azokat a virágokat, amelyeket a királyné annyira szeretett. Aztán a király egymagában bejárja a virággal díszített, kivilágított szobákat.

Előre be nem jelentett látogatások alkalmával a király kísérője rendes jormájú névjegyeket visz magával arra az esetre, ha a meglátogatóndó személyiség nincs otthon. A király névjegyének a sörvege francia, s vagy egyszerűen: ez van rajta: „*Ferenc József*“, vagy pedig ez: „*Ferenc József, Ausztria oszársza, Magyarország királyja*“. Ilyen látogatásokra külföldrön megy a király. Ilyen alkalommal történt egyszer Berlnben, hogy amikor a király egy diplomata palotájába érkezett s a házigazda nem volt otthon, adjutánsán zart volt észre. Kült, hogy az adjutáns nem hozott névjegyet.

— Ugyan hagyja, — mondotta a király mosolygva — bizonyosan rám ismertek az emberek — s azaz rámutatott a szákra menő tömegre — s bizonyára megmondják majd, hogy itt jártunk.

Ha a király sajátkezleg irt levelet, külön futár viszi. Ha idegen udvarnak szól a levél, akkor előbb valami papírapa haogratják s csak aztán teszik borítékba, amelyre ez kerül: „*Ő felsége saátkezű írása*“. Az ilyen levél aztan a Burg postájáról megy egyenesen a címzetthez mint ajánlott levél. Táviratokat, is küld a Burg postahatala s az olyan táviratokat amelyek külföldről érkeznek a király címére, a főtvíróhivatalból egyenesen a Holburgba kerülnek, ahol főszerelek s egy-két pillanat alatt a királynak kézbesítik. Ha a király valamelyik uralkodónak sajakkezüleg irt levelet kapja, külön futár utján, akkor igazolás után a futár kellő helyen leadja a levelet. Csak rangbéli személyisgek, akik azt az utasítást kapják, hogy a királynak magának nyújtsák át a levelet, kerülnek a király elé előzetes távirati jelzés után. Ez így volt még rendszeren tíz évvel ezelőtt, manapság az ilyen levelek is postán érkeznek az udvarmesterei hivatalhoz.

A király gardrobia elég változatos, de a polgári része meglehetősen el van hanyagolva. Uniformisokban azonban igen nagy a választék. Közülük némelyik talán egyszer volt a királyon, másokat már pótolni kellett újjal. A király olyan ruhájára is emlékszik, amelyet husz évvel ezelőtt viselt. Vadászruhája is sok van a királynak. Cívilruhát csak akkor visel, amikor már ki nem kerülheti. Amikor egyikben együtt sétált a királynéval Monteban s szalonkabát, cilinder és glacékeztly volt rajta, gyakran panszolta le a királyné kísérő udvarbőgnynek, hogy nagyon kényelmetlenül éri magát. Ha uton van a király, már a hálókocsiban öltözteti fel a komornykija s a kísérő tagjait mindig megelözi frissesség dolgában. Mire azok felöltöznek, már ő felöltötte azt az uniformist amelyre az illető országban szüksége van. Nagyon gondos az öltözközés tekintetében s valami mulasztás, egy eleledett ordó vagy válszalag nagyon bántja. A vendégeinél is észreveszi az ilyen csekélységeket. Egyszer egy herceg, akit a leghizelgőbb módon tüntetett ki, több évvel ezelött vendége volt a Holburgnak. A király a fogadás után mosolygva jegyezte meg az adjutánsának:

— A herceg nagyrabecsüli Olaszországot.
Az adjutáns nem értette el a megjegyzést. A király aztán folytatta mosolygva:
— Olasz rendjelet visel ugyanis a Lipót-rend helyett.
Kapott is hír szerint a herceg kísérője, amikor a herceg is megtudta, mit mondott a király.

— A vezérkari főnök betegsége. Tegnapból jelentik, hogy báró *Beck* vezérkari főnök megnevelött este egy vacsorán amelyre hivatalos volt, hirtelen rosszul lett. A bárót nazavították a lakására, ahol jobban lett s most már rendszeren végzi dolgait.

— Hugó Viktor szobra. Amióta a franciák egy hatalmas szabadságszoborral ajándékozták meg az Egyesült-Államokat, minduntalan hallani lehet a népek ölekezésének ujjb és ujjabb piasztikai emlékérl. Ilyen maradandó emlékül készül *Rugó* Viktor szobra. A nagy francia költő szobrát Romában állítják föl a francia-olasz barátság emlékére. A szobrót nagy ünneppel akar szándékoznak leleplezni, amikor *Loubet* ott lesz Romában.

— Az osztrák urakkáza halottjal. Az osztrák urakkának egyszerre két halottja is van. Ez egyik báró *Liebig* Henrik, az ismert reichenbergi nagypáros, a *Johann Liebig* et Co.-ócg belligja. Fia volt a világhírű gyár 1870-ben elhunyt alapítójának. Politikaiag báró *Liebig* Henrik nem szerepelt, de mikor az urakkáza tagjának kinevezték, az akotmányból párthoz csatlakozott. A múlt éjél érte utól 65 éves korában a halál, *Frankurt* mellett, *sechenhauseni* villáiban. A másik halott báró *Hachelberg-Landau* Rudolf, aki 1867 óta volt a felsőház tagja, 88 évet élt.

— Bekes Gusztávna emléke. *Aurora* irodalmi és művészi kör igazgató-tanácsa ma ülést tartott, amel en elhatározta, hogy a kör lelejtéletlen emlékül elnöke és alapítója, *Bekes* Gusztávna halálának évfordulóját nagyszabású felolvasó-űés keretélen ünnepel meg. A felolvasó-űésen, mellet a Nemzeti Muzeum dísztermében tartanak meg közéletünk több kiünösege s az írő-és művészi világ több kiválóságáa kör szerepeli.

— A vasutasok mozgalma. A vasutasok helyi bírotságainak elnökei tegnap Szegeden értekezletet tartottak amelyen az országos vasuti szövetség alap-szabálytervezötét tárgyalta. Az értekezet bizottságot küldött ki a tervezet kidolgozására és ugyanekkor a bizottság engedelmet kér a *M. A. V.* elnökötől a szövetség megalakítására. Az értekezet kimondta, hogy a fizetésrendezés és szolgálati pragmatika minden fázisát éber figyelemmel kíséri és hogy a vasutasok egymás iránt szolidaritást vállalnak. Az értekezleten *Steizer* Frigyes üzletvezető-helyettes bejelentette *Ludwig* elnökgazgatóval a fizetésrendezés dolgában folytatott beszélgetése eredményét, körülbelül a következőképpen:

Most hogy tegnap fönt voltam Budapesten elnök ur ö méltóságánál hivatalos ügyben, egyéb tárgyalások után szóba hoztam a fizetésrendezés ügyét is, hogy az miképpen fog történni. Elnök ur ö méltósága beszéd közben megemlítette, hogy a kereskedelmi miniszter ur a fizetésrendezésre vonatkozólag a törvényjavaslatot a szünapok utáni 2-ik, vagy 3-ik napon mint külön törvényjavaslatot az országgyűlés elé fogja terjeszteni és ö hivatalmazást kér arra, hogy annak alapján az 1904. évi költségvetés tárgyalása előtt a fizetésrendezés visszahatólag 1904. január 1-től folyósíthassa. Az előléptetsek várakozási idejének pragmatikája a hivatamokokat illetőleg majdnem a memorandumban foglaltak szerint lesz a törvényjavaslatban megálapítva. Legelőbb köreinknek intenciója az, hogy nem azoknak a hivatalnokoknak kell nagyobb mérvben emelni a fizetését, akik most léptek be és jó jönni fognak a vasúthoz, hanem inkább a memorandum elvő tartva szem előtt, a régebbi vasutasok fizetése legyen lehetőleg emelve. Ezért a kezdő fizetés 1400 koronában van megálapítva, míg a garantált legmagasabb fizetés 3200 korona. Ezen fizetésen felül két ízben ötévenkénti várakozás után korptókéi biztosítamék. Az atisztek és szolgák teljesen kielégítő fizetésrendezésben fognak részesünni.

Elnök ur ö méltósága az összes személyizetre vonatkozólag a legmesszebb menő kivánások kielégítésére törekszik és minden el fog követni, hogy a fizetésrendezés 1904. május 1-ére tényre váljék. Sőt arra törekszik, hogy esetleg az 1903. évi budgetben öivett 1,860,000 korona valamely formában a személyzet javára essék. A vasuti szövetség létesítőbizottság utalt a szolgálati rendtartás 29. §-ára és hogy az alapszabályokat az igazgatóságnak előzetesen be kell mutani. Figyelmzett arra, hogy amennyiben az egyesületeset meg akarák alakítani és amennyiben az tisztán emberbarátit célokat akarna szolgálni, így tehát lehetővé tenné azt, hogy a most önnálló sámtalan apró-cseprő künböző célokat szolgáló egyletek megazsírhatók volnának, akkor az ilyen egyesületesnek megalakítása elenszvenre nem talánna. Természetes azonban, hogy a szövetségnek tagjai csak aktív alkalmazottak lehetnének.

Azután felolvasták *Ludwig* elnökgazgató következő levélét, amelyet *Steizer* Frigyeshez intézett:
Igen tisztelt *Steizer* ur! Közöshetem, önnel, hogy az összes alkalmazottak fizetésrendezésének kérdése, ma az érdeket miniszterek közt végleges és igen méltanyos alapon elhatározott. Budapest, 1904. április 2. Ödvözl!

Ludwig.

— Új orvosi tanácsadók. A kereskedelmi miniszter, dr. *Altor* Lajost Karisbadban és dr. *Fodor* Gézát Abbáziában a magyar királyi államvasutak orvosi tanácsadójává újból kinevezte.

— Montignoso grófnő. Montignoso grófnő, amely nevet tudvalegleg a szerencsétlen volt szász trónörökösnek viseli, tényleg a Boden-tó svájci partján fog lakni. A pármái herceg rendelkezésére bocsátotta a grófnőnek Wartegg-villáját, amely Rorschach közelében emelkedik. A grófnő a nyár elején odaköltözik és ott fog élni gyermekével és Fuzger Mária grófnő udvarhölgyével épp oly visszavonultan, mint eddig, Wightszigetén. Lúndau nem mehetett a grófnő, mert a szász király megtiltotta, hogy német területen lakjék. Mégis örömmel fogadta a sokat szenvedett asszony a pármái herceg ajánlatát, mert legalább Lúndau és anyja birtokának a Villa-Toscanának közelében élhet.

— Az O. M. K. E. Pápa. Ma alakult meg az Országos Magyar Kereskedők Egyesületének pápai kerülete. Az alakuló gyűlés a városba nagytérben tartották meg, melyen mintegy kétszáz kereskedő és sok előkelőség jelent meg. Krausz József kereskedelmi tanácsos előlki megnyitóját után Lampérth Lajos helyettes polgármester üdvözölte Pápa váosa nevében az országos egyesületet. Ezután dr. Hegedűs Loránt országos képviselő és Szentői Mór, a győri kereskedelmi és iparkamara titkára fejtegették az egyesülés célját a hallgatóság nagy érdeklődésével; Hannover Zoltán. Hормos Zoltán és László Árpád felszólalásai után a gyűlés kimondta a kerület megalakítását s szervező bizottságot küldött ki.

— A nürnbergi toránnap utójátéka. A német tornaegyletek szövetsége tavaly nagy toránnapot rendezett Nürnbergben, ahová a szövetségi vezetői meghívták a magyar tornaegyleteket is. Az ünnep előtt tartott szövetségi gyűlésen Hiltl tanár, az osztrák tornászok vezére hevesen megámtalta és hazafülmakkal visszavevte meghívót juttatka a magyaroknak is. Természetes hogy ez incidens után a magyar toránnapot nem mentek el a nürnbergi toránnapra. Most Berlinből azt táviratozták nekünk, hogy ott tegnap szövetségi nagygyűlést tartottak a tornászok; összesen 308 német tornaegyletet küldött képviselőt a nagygyűlésre, mely egyhangúlag tudomásul vette és helyeselte azt, hogy a szövetségi vezetői tavaly a nürnbergi ünnepre küldtek meghívót a magyaroknak.

— Életunt grófné. Bérsből jelentik, hogy husvét hajnalán öngyilkossá akart ott lenni egy magyar grófné. A Kontinental-szálló közelében a Duna csatornába akart ugrani, de egy fiatal ember — egy rendőr megakadályozta ebben. Visszavitték a Kontinental-szállóba, ahol megállapították, hogy az életunt asszony gróf Festetics Pálné aki már két hónap óta lakik a szállóban. A grófné szombaton fiával reggel öt óráig mulatott egy tabornstrassei kávéházban azután elváltak egymástól. Az asszony egyenesen a Dunacsatornához sietett s a vízbe akarta magát vetni. A grófné gróf Festetics Pálnak elvált felesége; családij nevén Friebeis Vilmának hívták s első házasságában egy Fischer nevű börzeügynöknek volt a felesége. A grófné, aki most negyvenhét éves, még ezelőtt néhány esztendővel híres szépség volt.

— Tanítók országos gyűlése. A magyarországi tanítók országos bizottsága ma délelőtti elhatározta, hogy az idei egyesületes tanítógyűlést július 4., 5. és 6-ik napján lesz Budapesten. A rendezőbizottság a szakosztályokat már megalkották. Az országos ülés a 10. július 8-án délután öt órakor kezdődik lesz. A tanácskozás a Sandor-utcai régi képviselőházban lesz.

— Az automobil-osalók. A rendőrség megkeresésére — mint megírunk — letartóztatták a külföldön Jankovich Gyulát és Feld Adolfot, akik automobil kis-orszólási szédelvét követték el. A közútsági részéről Antwerpenbe, a La Semense-cég o címre tízezer korona érkezett, amely a szélhámosság kezébe került volna, ha a rendőrség idejében nem intézkedik. Így az antwerpeni konzulátus lefogalta a pénzt s csak két kilenven koronás küldeményt s került a szélhámosságokna feizenni. Minthogy a rendőrségnél ezidre mindössze tíz feljelentést tettek, a rendőrség felszítja a károsultakat, hogy panaszukat család miatt tegyék meg a lökaptárságon a postai feladóvérvény vagy egyéb bizonyíték kaposán.

— Mulatságok. Az Iboha nevű asztaliársaság sikerült hangversenyt rendezett vasárnap délután. A koncert sikerében Varga Istó, Schwarz Károly, Stern Nándor, Sattler Armin és Prager Rudolf osztozkodtak. A hangversenyt tánc követe. — Ehrenfeld Henrik táncosnő 16-án táncvizsgálati egybekötött zártkörű táncost rendezt Rosenbauer-utca 14. számú helyiségében. A mulatság este nyolc órakor kezdődik. — A Szep Sziv-Társaság holnap, szerdán este nyolc órakor kedélyes estét rendez. Vacsora után tánc lesz.

— Oroszok megfigyelt alatt. Berlinből jelentik, hogy az utabban Németországba érkezett oroszokat a rendőrségen szigorúan kibálgatták és figyelemteték, hogy ne vegyenek részt lengyel és szocialista mozgalomban.

— Házasság. Faragó Ödön, a debreczeni színház tagja és rendezője, egyeztetve Lovag Oelbe de Jo an kisasszonyt, Lovassy Szakáli Károly városi tanácsos leányát.

Dr. Gondai Samu mentőorvos eljegyezte Háger Ede leányát Ionkát Budapesten,

— Merénylet egy karmester ellen. Bérsből jelentik tudósítók telefonon, hogy egy fiatalember ma délután merényletet követett el Wondra Hubert operaházi karigazgató ellen, akit súlyosan megsebesített. Fél négy óra tájban egy fiatalember jelent meg Wondra zenetanárnár és operaházi karigazgató lakásán s panaszkodott, hogy nővérevel Loeb Herminával, aki az udvari opera karénekese és igazgatójának iórtant. A beszégetésből izgatott szóváltás lett, amelyek a karigazgató úgy akart véget venni, hogy az ajtó lefele tuskolta a fiatal embert, akit hirtelen revolvert rántott elő és rálöött Wondra igazgatóra. A golyó a karmester mellének balo dalába fúródott és megsejtette a tüdőt. A merénylő azután a revolverrel kezében futának eredt, a házbeliak pedig utána vetették magukat, de nem tudták a fiatal embert utólrni. Később a merénylő önként jelentkezett a rendőrségen s átadták az országos törvényszéknek. Az operaházi karigazgató sebesülése súlyos ugyan, de nem életveszélyes.

— A tegnapi földréngés. A tegnapi földréngést, amely az egész Balkánfélszigeten és Magyarország déli részén észlelhető volt, egy budapesti földtani intézetben levő obszervatórium, mint az ózylalai meteorológiai intézet földréngési obszervatóriuma megfigyelt. A földréngés, mely délkeletről jött, egyike volt a legnagyobb földréngéseknek, melyet a készülékek felálltasuk óta mutattak. Az első réngés 11 óra 5 percor vette kezdetét s már 11 óra 8 percor a maximumot érte el 7 centiméter kileréssel. A második, még erősebb lökés 11 óra 28 percor kezdődött s rendkívül gyorsasággal 11 óra 40 percor tartott; a készülék kilengése 9 centiméter volt. Az inga teljes nyugalmója 1 óra 50 percor jött, amely nyugalom után egy órára, tíz percig tartó gyenge utóréngés volt észlelhető.

Potdamból jelentik: A helybeli királyi földtani intézet zeimografikus eszközeivel tegnap délelőtt 11 óra 7 percor a Telegrafenbergben rendkívül erős földréngést figyeltek meg. A feljegyzésekből azt következtetik, hogy a földréngés 2500 kilométernyire történt.

Bukarestben tegnap déli 12 és 1 óra között észlelték a földréngést kétszer, amely meglehetősen hevesen jelentkezett északkeletről északi nyugati irányban. Krajovában megsérült a törvényszéki épület.

Nagyváradról jelentik: A székességi házmegrongálásáról közölt hírek általában tuloztak. Tény az, hogy a vakolatmáslást követlenül az a földréngés okozta, amely a napokban Gyulaióti Belényesig elvonult és Nagyváradot is érintette, de másrészt már hosszabb idő óta nagy repedések voltak az egyház falain láthatók s tegnap csak anyai történt hogy a repedések körül vakolat hullott le. Rimacsógy mérnök a templomot megvizsgálta és konstatálta, hogy nincs veszedelem. Szerecsányi püspök már régebben foglalkozik a székességi házmegrovításán.

Belgrádból jelentik, hogy a tegnapi földréngés délelőtti 11 és 12 óra között érezhető két földiökéssel kezdődött. Egyes helyeken délután 1 órakor a földréngés ismétlődött. Beérkezett jelentések szerint a földiökések Belgrádon kívül az ország sok városában voltak érezhetőek. Vranjában a földréngés nagy kárt okozott a kaszárnya egy emellete és több ház bedőtt. Sok épület erős repedést szenvedett. A lakosságot nagy pánik fogta el. Két ember megsebesült.

— Művésznép. A Vigadóban szombaton tartandó művészi előkészléleik nagyban tolynak. Különböző érdekesnek írzerkék az ósmagyar csoport, amelyekhez a háttérül szolgáló vázsnak már ki vannak szelvi és testüket holnap kezdik meg. Az egyes csoportok naponként próbát tarannak. Az első ószpróba esztűrtök délután három órakor lesz.

— A vrgyázatlanság halottja. Zsolnárdól írják: Tészár Vilmos erődvéd puskát vitt be javítás végett a váspodrágyi kovacsosoz s utközben megtörtötte, hogy varjakra löjjön, de nem lött, a töltést pedig benne fejeztette a fegyverben. A kovács segédje a puskát javítani akarván, az elszült, s a lövés a kovács ott lévő kis fiacskáját halántékon találta, mire az szörnyet halt. A legény reméltében a Vágba akarta magát ölni s csak nehezen sikerült őt ebben megakadályozni.

— A szülők gondatlanságának áldozata. Felnyersóld írják: Tegnap délelőtti Vura István 17 éves hulye fia füst okozta ludadás következtében meghalt. A közúti elújáróság tudomására jutott, hogy a hulye fiut sziléri egy kamarába zárva tartották állítólag azért, hogy az emberekben vagy azoknak vagyonában kárt ne okozzon. A fiadusz úgy történt hogy a kamarában lévő kályhából tűz csapódott ki és az agyon lévő bunda tüzet fogott és a fiu, ugy látszik, nem vette elég korán észre, mert rajta lévő rubája égett és ő megmúródott. A nagyváradi ügyészség a vizsgálatot elrendelte.

— A lavina áldozata. Innsbruckból jelentik, hogy tegnapelőt egy nagyobb kiránduló társaságot, amely a Gries-kögöleir rándult föl, a csues közelében lavina lepett meg, amely egy Müller nevű embert eltemetett. Müller meghalt, a többiek azonban megmenekültek.

— A szocialisták kongresszusa. A szocialisták országos pártgyűléseinek mai harmadik napján folytatódott a földmívelő-munkások szervezkedéséről tegnap megkezdett vitát. A szónokok nagy része élénk színekkel esetele a nagy nyomorúságú és valamennyi panaszkodott a hatóságok földözései miatt.

Moravsky Mátyás, az első szónok, a meggyezésre küldött engedelmelt kért és kapott is arra, hogy a tárgyalások eddigi eredményét tótul is ismeresse a magyarul nem tudó tótok előtt s mikor beszédt bejezte. Magyarul közönetelt mond a meghallgatásról *Palkovics* István a tészszálló munkások mozgalmát ismerteti, amely azért fontos a földmívelő-munkásokra is, mert a fuvaros munkások k záró az a földmívelő munkások sorából kerülnek ki. *Jóna* Gabor pécsi küldött egy országos földmívelő-egyesület létesítését óhajtja, amely behal za földjeival az egész orszáot. *Koma* Alajos földeski küldött: külön földmívelő-kongresszus egybenajavasítja ajánlja karácsonyra. *Szalaj* Péter (Bacs-Kupa) a bündösörög földözése miatt panaszkodik. Napról-napra öntetéseket róvak ki a földmívelő-munkásokra szervezkedésükért. A munkaidő reggel négy óról éjeli tizenegyre óráig tart s a béer csak 40—50 krajcár. A legnagyobb kizsákmányolót azonban az Összes kizsákmányolók között maga az állam. *Görsényi* János bajai küldött ismerteti, hogy a földmívelő munkások mozgalmát a földmívelő-munkásokörvény alapján elnökmák s meg akarják akadályozni, hogy a bajai munkások sok nehallgatót követelésüket kereszülvillásnak. Ezután elötagadt a betér eszeikt határozati javaslatot, amelyen ki van mondvá, hogy minden városban, ahol a földmívelők szerveve vannak, munkarend-bizottságokat kell felállítani amelyek a helyi viszonyok figyelembevételével munkabérszabályzatot álltanak össze. Az egy megyéhez tartozó községek ez a szabályzatot egyikeznek az egész megyében egyöntűen tenni. A munkabérek megalapításánál nagy súlyt kell vetni a készpénzbeli fizetésre. A földmívelőmunkások-szervezetek köhívják a munkásokat, hogy a maguk részéről szintén válasszannak bizottságokat amelyek a munkások bizottságaival tárgyalnanak.

Ezután *Bokányi* Dezső a választási jogért való küzdelemre ismertette s azt mondvá, hogy Magyarországon a nagybirtok uralkodik, a parlament a junkerek parlamentje. A nagybirtok képenlen vele szemben az urai s inkább a latundiumok védőszarnai alá menekül. Ismerteti ezután sorban a parlamenti partikat kifeti hogy a választási jogért egyik sem küzd s különösen erősen a néppártot támad a amelyről azt is mondvá, hogy a liberalizmus vegetgyüngölését várja, hogy megadassza neki a vérső csapat, Kiletti, hogy az általános választási jog nem is szocialista, hanem polgári követelések. amelyet azonban a magyar polgárság oserbenagvott. Követeln végül a husz éven fő uti terlek részére az általános, egyenlő és titkos választási jogot.

Fő olvásták még az utabban beérkezett táviratokat, közöttük az angol és amerikai munkás-pártokét, azután a tanácskozást délutánig berekesztették.

Délután a kisebb jelentőségű indítványok egész sorát fogadták e.

A tenétemplomi küldött azt az indítványt teszi elő, hogy a párt tagjai csak oly kereskedőknek vásorolnak akik a bevásárlás összes 5 százalékat a part választási a apja javára adták. A kongresszus nem fogadta el az indítványt kö eleezőleg hanem kimondta, hogy az egyes helyi szervezetteknek jogukban áll y határozat hozatala. Arra az indítványra, hogy a gyűlési tilalom ellen felteszenek ki erőves akciót, *Weltner* Jakab megjegyzi, hogy ennek kimondása szükségesetlen, mert a gyűlési tilalomra megakád már a választ, mikor kimondották: Csak azért is gyűjtünk! *Tóth* La os rendőrkap tány közbeszól, hogy ez a vitas a ministri rendelet ellen s na tovább is folytatja ezen módon beszédt, feloszt a a kongresszusot.

Dr. Goldner Adóti az agitáció szabadságáról szölvá, azt mondvá, hogy nincs szeméremzés, nincs sérvény ha a munkásostály elnömásáról van szó. A korányi — ugymondó — már sok bűnt követelt el a nép ellen. Itt *Tóth* kapitány ismét közbeszótt, hogy nem enged a kormány teletet rálni, mire *Grossmann* Miksa elnök kijelenti, hogy elnök jogánál fogva ugyis felhogosítja szót azokat, hogy erőli a tárgyról beszéljen. *Dr. Goldner* viharos tésznyilvánítások között levezi be beszédt. *Becsei* Ferenc főszólásaia alkalmából, amelyet szintén többeszkakított *Tóth* rendőrkapitány, az elnök kéri a szónokokat, ne loialkozzanak a hatóságokkal. A rendőrkapitány tiltakozása mellett el fogottak ezután azt az indítványt, hogy a Tisza-kormány ellen tüntető körmenetet rendezzenek. *Izrael* Jakabnak a nemzetiségekről való beszéde után elhatározzák, hogy a nemzetközi kongresszuson képviseltesk magukat. *Gregovszky* a saigótári áll bányamunkások baját panaszja, ma d a buszubeszédek hangzókat el, mire az elnök beztára a tanácskozást és a küldöttök a Marsellaissénekeivel szemlétek.

— Hamis híresztelések. Néhány lap azt a birt közli, hogy Szilágy megye ölah nemzetiségi lakosai a báró *Bánffy* Dezső és Ernő ugynevezett Lippája érdőzött négy oidalni lejgyújtották; az adószedés és üponozás ellen lázonganak, a szidok és kaputos embeereket falvaikból kiverik stb. Illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján kijelentjük, hogy a fenti hír teljesen egészében alaptalan s csupán Nagyfalú mellett égett el 10—15 holdnyi oserjés, s ez is csak vigyázatlanságból gylt meg.

— Sztrájkoló karmesterek. Berlinben, mint onnan jelentik, husvétkor több mulatóhelyen sztrájkáltak a karmesterek. A sztrájk oka a konfliktus a zenesezők egyesülete és a mulatóhelyek tulajdonosai között.

A déli sarkon. A tudomány újabb diadalát jelenti az *Lyttletonből* (Uj-Zéland) érkezett távirat, mely azt adja hírül a világnak, hogy a *Discovery* nevű angol gőzös bejutott a város kikötőjébe. Ez a hajó ugyanis még 1901-ben indult el a déli sark felkutatására és két éven át a Viktoría-föld legdélibb részénél olyan jégmezők közé volt ékeelve, hogy amikor 1903 elején egy fémöntő expedíció csaknem a közepébe ért, szinte lehetetlennek látszott a hajó megmentése. Az angol kormány különben már előzőleg, 1902-ben is küldött ki egy expedíciót a *Discovery* megszerzésére. Ez Colbeck kapitány vezetésével a *Morning* nevű hajón indult el veszedelmes útjára. De a *Discovery* tizenöt kilométernyi távolságban kénytelen volt megállni és onnan látta el Scott kapitányt új felszereléssel. 1903 márciusában a *Morning* visszatért Angliába, hogy a mult év decemberében egy másik hajó: a *Terranova* térségszállásán induljon újra el a *Discovery* felmentésére. Ezután, hála a jégviszonyok kedvező alakulásának, siker koronázta fáradozásukat és most mind a három hajó a visszatért Uj-Zélandba. Földrajzi szempontból az angol délsarki expedíció aránylag szerencsés volt, 1902 elején a *Discovery* a déli szélesség 76 fokáig hatolt előre s a keleti hosszúság 152-ik fokánál a Mont Erebus működő vulkán közelében téli szállásra tért. Onnan 1902. szeptember óta az expedíció tagjai érdekes és tanulságos szánatákat tettek dél felé. Megállapította az expedíció, hogy a Mont Erebus és a Terror vulkánok aránylag kis szigeteken vannak, s a Viktoría-föld déli részének térképe is több tekintetben megváltozik a kutatás eredményeire képest. Az expedíció vezetője, Scott kapitány, dr. Wilson és Shackleton hadnagy kíséretében kilencvennégy napos szánutazással a déli szélesség 82 fok 17 percig hatolt előre. Ez az utazás és egyéb számkirandulások a Viktoría-föld belsejét illetőleg rendkívül sok újabb ismerettel gyarapítják a földrajzi tudományt.

Halalozás Dr. Dulácska Gézát, a Szent-István-kórház igazgatóhelyettes főorvosát ma délután temették el imponáns részvétel mellett. A temetésre megjelentek a kórház udvarán Müller Kálmán és Korányi Frigyes főnökök, Angyal Béla, Hochlath Karoly, Elshner Gyula, dr. Herzel Manó, Ludwig Endre, Farkas László, Böke Gyula, Rona Sámuel, Gross Imri, Jordan Karoly, Sakkács Ferenc, Donáth Gyula és sok más kiválóóság. A szertartást Schweighofer piarista tanár végezte. Rendkívül nagy és tűnő sötétség. A kórus gyászenekje után a kórház ápolói az érekoporsót a gyászkoosra helyezték és megindult a menet a rakos-keresztúri új temetőbe, ahol a holttestet a fővárosi ártaladományozott sír-szobrára helyezték örök nyugalomra.

Petrik István, a Szent-István-kórház gondnoka tegnap váratlanul meghalt. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a kórházban.

Wálder Alajos műépítész tegnap negyvennyolc éves korában meghalt Budapesten.

Benedit Elek szent római katolikus hittanár 3-ikán negyvenöt éves korában elhunyt.

Gyulafehérvártól, a minap temették el Rainay Ignác, született Lichtenhal Anna urólyvet, Rainay Ignác ügyvéd nemeseleségűsrőit és műveltségű atyán ismert neif. Az elhunyt urólyt dr. Reiner Ignác igazságügyi miniszteri osztálytanácsos dr. Reiner Zsigmond fővárosi ügyvéd és dr. Reiner János budapesti egyetemi jogtanár nagyreményűjeit gyászolják.

Marton Giza, marion Manó, a Nagyváradi szerkesztőének hűga, hosszú szenvedés után tegnap reggel Nagyváradon elhunyt.

Elsikasztott sztrájkpénztár. A szobafestő-segédék, amikor a mult hónapban sztrájkoltak, a sztrájkpénztár kezéresével Gottlieb Gyula 35 éves szobafestőt bízták meg. A sztrájk a mult hónapban véget ért és a szobafestők elhatározták, hogy a sztrájkpénztárban leemarárt 800 koronát egy állandó szak-egyesületi lap alapítására fogja felhasználni. Felszólították Gottliebét, hogy adja át ezt a pénzt. Gottlieb ezt másnapra ígérte, a elszámolás elől azonban megszökött. Ekkor derült ki, hogy a sztrájkpénztárt el-sikasztotta. Fejelentést tettek a rendőrségen, amely megállapította, hogy Gottlieb Amerika té é igyekszik. A rendőrség értesítette a hamburgi rendőrséget, amely tegnap letartóztatta a sikasztó sztrájkpénztáros.

Kereskedői jubileum. Gerő Gyula, a Fischer Gusztáv utódai cég beltagja a napokban ünnepelte a cégben való működésének huszonöt éves jubileumát. Gerő Gyula, mint gyakoronok kezdte működését a cégnek és munkabírásával, szorgalmával a cég vezetői közé küzdötte föl magát. A jubileum alkalmából a cég személyzete díszes emlékbünye nyújtott át az ünne-pelnek, ki viszont az alkalmozottai részére 8000 ko-ronás alapítványt tett. — A fővárosi kereskedők közül igen sokan üdvözölték az ünnepeltet.

As szökő folyó lehozhatósága. A város tör-vényhatósági bizottságának mai közgyűlése Ludwig János nagyiparos indítványára egyhangú elhatá-rozta, hogy a kormányhoz és az országgyűléshez íeliratot intéz a Morva folyónak hajozható esatornává átalakítása tárgyában. Kérni fogják, hogy az Ausztriá-va költendő új kereskedelmi szerződésnél biztosítás-sák e esatorna összekötötetése az épületeiben levő Odera-esatornával és hogy e művelet költsége az or-zszágos beruházási törvény keretén belül fedeztessék.

As orosz zsidókért. Az orosz belügy-miniszter bizalmas rendeletet küldött ott a ható-ságokhoz. Ebben a rendeletben arra figyelmezteti őket, hogy ne üzzék ki a zsidókat azokról a he-lyekrekl, hol előbbi törvények értelmében nem szabad tartózkodniok. Ne üzzék ki elsősorban azért, mert maga a törvény nagyon homályos; másodsorban, mert alkalmazása körül rendkívül sok igazságtalanság történt és mindaddig, míg a mostani háboru tart, kerülendő minden olyan in-tézkedés, mely a lakosságot felizgathatja. Te-hát addig míg a háboru tart — éljenek a zsi-dók békében. De csak addig! Ah, milyen meg-ható az orosz jöszívnek ez a hirtelen megnyilat-kozása. Milyen megható és milyen jellemző. Megtiltja a ködbóllást, mert tudja, hogy a le-hullott kövek nem csak a zsidókon ejtenek sebet, hanem a belső forrongásnak áradatát is jobban megpezsegtetik. A mind hangosabban megnyil-latkozó nyugtalanságot is növekl. Az elégedet-lenség komor kúrását szívszagató jankiáltásokkal erősítik. Most pedig ösndre van szükség. No és vére, sok vére. Zsidó vére is. Es ha a zsidókat egyik helyről a másira kergetik, meg-nehezül a behívás, a gyors besorozás munkája. Már pedig ott a messzi Keleten a zsidó kard éppen ugye tud szütni a kemény jánny koponyára, mint az igazihitű fegyverre. Azért hát ne bánssa senki a zsidókat, mig tart a háboru. Ha aztán megtették kötelességüket, he vérrükkel át-tatták a manduriai földet, ha ápolták az elhullott sebesülteket, ha ifjak ezredt terítette le a japán golyó, akkor aztán kezdődhetik előlöl a játék! Akkor pusztuljanak a tilos területeken letelep-ített és gyámoltól nélkül maradt apák és anyák, akkor szigorúan alkalmazandó ujra a törvény, akkor legyen vége a jóságának és könyörület-segének, mert ezek orosz felfogás szerint csak akkor gyakorolnádok, ha nem mások, hanem a maguk javát szolgálják.

Kard — bioska. Csongrádról írják: Nagy-zombaton Oláh Péter honvédszázadrezdbeli közle-gény, aki az ünnepre Csongrádra jött szüleire, be-terít Szabó János borbély házába és ittas léven, ott garázdálkodni kezdett. Szabó és felesége Oláhtól kar-dját akarták elvenni, mire ez annyira összevagdotta őket, hogy súlyosan megbesültek. A csendőrség el-fogta és ezredéhez szállította a garáza huszárt. Husvétvasárnapján pedig két gazaember bics-kával ment egymásnak. Pataki Mihály és Tóth Már-ton a kocsmában borszorgat egyútt, aminek az leit a vége, hogy borskárt rántották és egymást ügy aroba és melbe szorították, hogy mindkettőt a rendőrségre vitték, ahol orvosoknak kellett sebeitket összevarrni. Hétfőn reggel 8 óra után a községbáza nyilt udvarán Lekrincki András napszámos a gyanulanul elébe került Zetko István napszámosnak aroba döfte kétét. A rendőrség letartóztatta.

Halottak emléke. A dohány-utcai izraelita templomban 7-én a 4/7 óraker kezdődő reggeli ima alkalmissal német, a 9 óraker kezdődő muszali-istenti-zsletet alkalmával magyar, a 12 óraker kezdődő iszti-zsletet alkalmával szintén magyar szónoklaltal ünnepekl a halottak emlékéit (Halkóra). A Rombach-utcai templomban a Hazkört reggel 6, délelött 4/9 óraker és 12 óraker kezdődő iszti-zsletet alkalmá-vál tartják meg. A Wesselenyi-utca 44. szám slati imahelyiségben is lesz április 7-én délelött 9 óraker iszti-zslet.

Tolvaj vasúti ór. Vágbeszterczéről írják: Berger József bécsi építőmester 1903. augusztus havában Zsolnára utazván, a 84. sz. Órházán rövid időre ki-szállt, mely alkalommal 4150 koronát nadrág: a zse-bőlől kiejtett. Bár Berger a legközelebbi állomásra észrevette, hogy pénzét elvesztette, s kiszállt annak keresésére, de már csak négy darab tizkoronást talált az Órház közelében, hol pénzét elvesztette. Berger Sági vasúti ór vette gyanuba, de annak tagadással semmire sem mentek. Mult hóban Ságit Oszlárdra helyezték át és ekkor valaki a csendőrségnek be-sugta, hogy látta, mikor Sági felesége Regula ne-vű utkaparóval a pénzt a sinek közül felszedte. A csend-őrség új vizsgálót indított, ami eredményre is vezet-te. A pénz egy részét Ságinal és Regulával meg-találták, akiket le is tartóztattak a pénz másik részén pedig már tehetnek az új butorokot vettek.

Folyóvizeink. A földművelésügyi minisz-tornó vizirajz oszáláéhoz érkezett jelentések szerint, a Duná közepe vizállás mellett Passaútl Pozsonyig apad, leebb emelkedik. Budapesten a vizállás ma 282 centiméter; tegnap óta 12 centiméterrel áradt. A Tisza aacsony vizállás mellett a telés szakaszon apadó leebb áradó jellegű. A Morva és Sáva magas vizállású és áradó jellegű. A Dráva közepe, a Fényi folyó alacsony vizállás mellett apadó elégül.

Megégett gyermek. A biharmegyei Fehes községben husvétvasárnapján borzaszó halált halt Nagy István siketnémua gyermek. Egy égő kaskályta ajtaját nyitotta ki, mikor a láng hirtelen kiesapott és a szerencsétlen, meiótt bárki is a segítségére jöhetett volna, szénné égett.

Siketnémák felvételé. A siketnémák szegedi intézetéből 7—12 éves siketnémák vételnek tel. A fel-vétel iránti kérvények az intézet felügyelő-bizottsá-gához küldendő be.

As X-sugarak esodál. A világ ugyszólván fel sem osudott még abból a meglepetésből, melybe a rádium és annak rejtelmes tulajdonságai ejtettek a máris újabb esodáról ad hírt a téviro, a *Blondiot* tanár által felfedezett N-sugarokról, amelyek éppen olyan csodálatosak, mint az X-sugarak. Ezek az N-sugarak éppen úgy mint a Röntgen-félek, keresztülhatolnak stanniol, réz, alumínium, acél, ezüst, arany, papír, fa-és paraffin-lemezeken, de az ólmon és vizen nem, így például egy megnevesített cigarettapapír telje-sen visszatarítja őket. A fényképeknél használt érés-keny papírra sinosenek hatással az N-sugarak, de élénkítik a fluoreszkálást s olyan anyagoknál, amelyek a napfény behatása alatt fluoreszkálni szoktak, az N-su-gararak hatására naptény nélkül is mutatkozik ez a tűne-mény. Benedvesített üveg, vagy acélelearkok mindaddig N-sugarakat bocsátanak ki magukból, amig molekula-riás változást nem szenvednek. Így például egy a római korszakból való kézpenge éppen olyan ólmonk sugározta ki az N-sugarakat, mint a legújabb acél-pengeta. Úgy találták, hogy az emberi, valamint az állati testből is folyton áradnak ezek a sugarak és pedig függetlenül attól, hogy az illető test ki vol-ta-e nap behatásának vagy nem. A sugarak tehát magukból a különböző izom- és idegzövetekből erednek. A működésben lévő izmok és idegzetők szokkal élénkebben sugároznak, mint a pihenő állapotban levők. Igen érdekes annak a módja, ahogyan az N-sugarak jelenlétét meghatározzák. Az eszköz egy kis papírdarabka, ameyen egy réteg kénsavas só van a fluoreszkálás előidézésére. Ezt a papírdarabkát egy ólomból készült cső végére erősítik. A cső az N-suga-rak összegyűjtésére szolgál, s a rajta áteső sugarakat a papírlmezre vetiti. Már most valahányszor va-in-mely izom vagy ideg a cső végéhez ér, vagy ha a lemezhez közeliedünk, ez élénken vilovlan. Ilyen mó-don meg lehetett pontosan állapítani a szív helyét, egy idegszál teljes menétét a gerincedő némi psichomotorikus szónájál. Ha például a kísérleti személy beszélt, akkor a Broca-féle központ (a beszélciszerv) közelébe hozzól lemez élénkebben csillogott, mint mikor az illető hal-galott, Charpentier még azt is állította, hogy nemcsak a beszéd, de már maga a gondolkodás is N-sugarakat eredményez, amelyek élénk hatással vannak a fluo-reszkáló anyagokra.

As Erzsébet-Népszokádmiá 4-én tartotta har-madik néphányvenyerjét. A sikerült esemény, melyet Major J. Gyula tanár a *Magyar Női Kerek-Égyesület* és a *Budapesti Zeneközé* közreműködésével rendezett, különösen Fischer Gézának tűnt ki kiválóan képzett hangjával és mélyezérű előadásával.

Népszéri irodalmi esték. Kiskünniflegyházán nem rég rendező-izottság alakult népszéri irodalmi esték tartására. Az első ilyen irodalmi esté-3-án folyt le dr. Szerelheimlyi Károly polgármester vezetése alatt. Szalay Gyula főgimnázium tanár a magyar regény-irodalom klasszikusait ismertette, majd Móra Ferenc olvasta föl egy verses legendáját. A fölviztasókat a nagyszámú közönség figyelemmel hallgatta és sokat tapsolt az előadónak.

Kártpitosok sztrájkja. A kártpitos- és papia-nos-munkások a mai napon helyzetük javítása végett sztrájkba lépekl. A sztrákolók száma szára megy.

Meggyilkolta a mostohaanyját. Ilyen cim-mel április 2-iki szünnapban megírtuk, hogy *Harstian* Salomon hat revolverfővel meglölte mostohaanyját. Kiballgatásakor *Harstian* azt vallotta, hogy a gyilkos-ságot azért követte el, mert a mostohája rosszul bánt kis testvérével. A megírtakol aztsszony férje most annak a közlésére kér föl bennünket, hogy felesége miniszterben nevelte a gyermekeket és csak a szerencsétlen fia zavarodott elméletálopanak tulajdonít-ható az a vád, amelylyel előzótat illeti. *Harstian* Mór meg másfél órel elézett kérte az írszszeket, hogy addig ne nagykorúsítsa Salomon fiat, mig eméletápo-tát meg nem vizsgáltata.

As osztályorsó-játék huszára. As osztályorsó-játék mai húszánas huszonötözor koronát nyirt 44411, tiszor koronát 75437 85178 ötezer koronát 84852 68066, kétezer koronát 32494 69444 108551 96008 29668 7092 91149 64576 56174 74414 108392 15418 89718 102444 66873 87407 92065 81073 98390, ezer koronát 80090 32657 21158 65934 13287 1938 80669 74814 47079 64871 49478 56781 109179 75410 9125 47695 84978 38985 1385 48873 40049 45105 94846 44203 56374 15.5 85646 109798 105742 7.392 23440 64445 20476 18879 24452 19.95 102074 1000.4 91262 83013 74.14 105409 4618 10.463 6493.3 93824 56889 64007 8863 46577, ötezer koronát 65081 10716 48779 28566 66516 81444 87035 78445 7118 18427 40525 62536 6104 61058 51384 22456 103264 89259 103683 85444 62906 89362 51384 22456 103264 89259 103683 85444 62906 89362 58311 17089 94927 7149 62083 34681 42669 28.14 89061 88687 92306 74430 8.24 74674 68262 68166 83894 67474 89082 42927 87889 75210 104382 87888 726.9 59186 27239 24113 61918 83911 103031 83621 65208 87678 85402 87079 42961 62760 65097 9893 22043 80480 26557 87964 46003 22605 69984.

Vásároljon osztályorsójegyet Lukács Vilmos bankházában Budapest, V. Földút-utca 10.

Rendőri hírek. Husvét vasárnapján a köz-ponti szálloda egyik szobájában halva találtak *Filip* Acostoni ipolygási állami végrehatót, aki ünneppeni jött a fővárosba. — A rendőrség letartóztatta *Hade-nyak* Katalin 39 éves napszámosnőt, aki ószszeszur-kálta *Pető* István napszámost, amiórt hitetlen lett hozzá. — *Greisinger* István lakatossegédet tegnap este *O-Ludán* húsz részeg ember meglátára és

összeszűrkülte. Súlyos seibevel haza vándorzogott Kerkó-utca 87. számú lakására, ahonnan hozzátartozói a Margit-körnádba vittek. — Menda Andras 40 éves napjánál a Kápolna-utcában megkésélték. A Rókusban ápolják.

Fővárosi Orfeum. A két husvétii népnevet teljesen szűfőző nézőtér előtt pergetek a remek új áprilisi műsor egyes számai. Ezek között határozottan nagy létűnést kélt *Massary* Frizi előadóművésznő, illetőleg szubrette diszkreten pikáns dalaival. *Milla Barry* óta ilyen kitűnő művésznő ebben a szezonban még nem volt alkalmonk hallani. *Léncke* örökszép operetteje *Luna* asszony kitűnő előadásban vonzza ismét a közönséget. A főszerepeket *Fvöllich*, *Dofy*, *Sederiné*, *Mariot*, *Daumann*, *Roland* és *Schiller* játszzák. A külön egéségi műsor is nagyon változatos és mulatózó.

Herkulesfürdő igazgatósága hazafias célből ismét érdeklődésben részesíti a szerény jövedelemmel bíró közönséget és pedig 50%-e erejéig egy lakás mint a páratlan kényes és konyhasós tartalmu fürdők áránál. Prospektusát ingyen küld az igazgatóság.

(x) **Finom kávé.** A *Fratelli Deisinger*-cég (Budapest, királyi béraplota) bérmentve küld $4\frac{1}{2}$ kilogramm finom Kuba-kávéért 12 korona 16 fillérért. A cég a kávév Fiuméből is szállítja.

(x) **Mindenki vizsgáljon,** hogy fájdalmai ellen a valódi Feller-féle *Elsa-Fluidot* használja és ne holmi utaztatott. Valódi Feller-féle *Elsa-Fluidot* 12 üvegben vagy 6 duplaüvegben 5 koronáért bérmentve küld *Feller V. Jenő* gyógyszerész, *Stabica Centrale* 28. sz. (Zágrábmegyey.)

A király Abbáziában.

Abbázia, április 5.

A király ma délelőtt a svéd királyi pár látogatására, a lakosság és üdüző közönség lelkes ovaciói közt, Abbáziába érkezett. Ö felsége udvari vonata, amelyen gróf *Paar* főhadsegéd, *Driancourt* szárnysegéd és dr. *Kerzl* udvari orvos is helyet fogalt a király kíséretében, ma reggel 9 órakor érkezett Matugliebe. Ö felsége átvéve a feldiszített állomáson *Manussi-Montecibo* lovag kerületi főnök jelentésait, folytatta utját Abbázia felé. Ö felsége egy kocsiban ült gróf *Paar* főhadsegéddel. Az első kocsiban a kerületi főnök ült, a harmadikban pedig *Driancourt* szárnysegéd és *Kerzl* udvari tanácsos. Az utalkodó útja a gazdagon felbologozott *Matuglie* községben át vezetett, hol *Castua* község diadalkaput emelt. A diadalkapunál *Castua* község képviselője várta az utalkodót. A diadalkapunál *Volosca* község is castuani, vukovói, sánta-matjai és zameoi iskolásgyermekek állottak sorfalat, zászlókkal és virágokkal. A szépen feldiszített *Volosca* előtt is volt diadalkapu és itt várta a község az utalkodót. A plébánia-templomnál a papság és apácák a kolostori iskola növendékeivel várták a királyt. Abbázia község előtt is volt diadalkapu. Maga az üdülöhely pompás zászlódiszben tündöklött. A díszítés legnagyobb részben sárga-fekete és piros-fehér zászlókból állott, de számos svéd, norvég, luxemburgi és magyar, valamint tengerészeti lobogókat is lehetett látni. Ö felsége szállása előtt az önkéntes tüzőtársaság és mentőegyesület, valamint a szerajjevi agyharcosok egyesülete, továbbá különböző községek küldöttségei és a hajózási társulat megbízottjai és Abbázia hivatalnokai kara foglaltak állást. Amikor a kocszi harangzús és agyudörgés közben elérte a *Stefánia- szállót*, fölvetették a királyi lobogót. A szálló bejáratjánál Ö felségét a tisztelgésre megjelent személyiségek fogadták, és pedig a triesti helytartó, gróf *Göess*, báró *Rosner* fumei kormányzó *Sachs* ellentengernagy, *Csanády* Artur vezérőrnagy, *Wachter* ezredes, a katonai üdülöhely főnöke, *Glaz* tanár főorvos és *Stanger* Andras, valamint *Siplich* Angelo polgármesterek, a nemzetközi halókoosi-társulat főképviselője, *Glaser* osztálytanácsos és a halókoosi-társulat abbáziai intézőlének igazgatója, *Crci* Lucian.

Miután Ö felsége az előkelőségek és deputációk tisztelgését fogadta, délelött $1\frac{1}{2}$ órakor a svéd-norvég király látogatta meg. A király *Mak* főhadsegéd kíséretében jelent meg, hogy Ö felségénél látogatást tegyen, mielőtt még megjelenne a *Jeanette*-villában. Ö felsége a Stefáni-szálló kapujáig ment elébe a svéd királynak, ki osztrák-magyar gyalogezredének egyenruháját viselte. Az üdvözlés nagyon szívélies volt. Az utalkodók megültek és megökölték egymást. A király látogatása 22 percig tartott és azután Ö felsége vendégét kocsijáig kísérte. Szívélyes bucsuzás után *Osskár* király visszatért a *Jeanette*-villába. Erre Ö felsége elvonult a felállított veteránegyesületek előtt, majd bemutatta magának a kerületi főnökötől az állami-hivatalnokokat, akik báró *Schmidt-Zabierow* helytartósági titkár vezetés alatt jelentek meg. Délelött 11 órakor Ö felsége gróf *Paar* főhadsegéd kíséretében, osztrák-magyar ezredének egyenruhájában jelent meg a *Jeanette*-villában a svéd királyi pár meglátogatására. Ez a látogatás 35 percig tartott, mire az utalkodó a luxemburgi nagyhörgei

párt látogatta meg az Amália-villában, majd pedig *Mária* Jozefa főhercegnőt az Angiolona-villában. Ezek után visszatért a szállóba. Egy órakor *Mária Jozefa* főhercegnőnél családi dejeuner volt. A főhercegnő ismerve a király ízését, a Stefáni-hotelből csak egyszerű ebédet rendelt. Ez volt a menü: tyukleves, scampi marhabus pirított burgonyával és vöröseréppel, spárga, körtebepőlt és csomage. Résztvettek ö feltségé, a svéd királyi pár, *Károly* és *Miska* főhercegek. Az Angiolona-villa előtt a helyi zenekar hangszenyvert *Caspar* zeneigazgató vezetésével. Két órakor visszavonult ö feltségé a Stefáni-szállóba, majd gróf *Paar* főhadsegéd kíséretében Fiuméba ment, hogy meglátogassa *József* főherceget, ki betegségé miatt nem jöhetett Abbáziába. Fiume mellett lévő országhatárig dr. *Manussi* kerületi főnök kísérte ö felségét, onnan pedig báró *Rosner*. 4 óra 15 perokor az utalkodó ismét Abbáziába érkezett.

Este 6 órakor a svéd és norvég királynál és királynénál ebéd volt, amelyen Ferenc József király, a svéd és norvég király és királyné, a luxemburgi nagyhörcegné, *Mária Jozefa* főhercegnő és *Károly* főherceg vettek részt. Negyed hét órakor megjelent a luxemburgi nagyhörceg is, hogy ebéd után a felségekkel együtt legyen. Midőn ö felsége $7\frac{1}{8}$ órakor a *Jeanette* villából visszakocsizott a Stefánia-szállóba, a gyógygy. ünnepesien ki volt kíváncsi a nagy-számú néptömeg hangos üdvözlésekkel üdvözölte a királyt. $7\frac{1}{8}$ órakor a király elutazott Matugliebe. Midőn a király megjelent a szálló kapujában a *Gott-erhaltó* játszótták. A koczás dörög üdvözlások közt, a babérilgek bengáli fényvel való kivilágítása és tüzijáték közt lassu tempóban történt. 12 ünnepesien kivilágított gőzös és sok más kivilágított hadi és kereskedelmi hajó horgonyozt az öbökben. Voloskától Matugliebe feljaksor alított. 9 órakor érkezett a király Matugliebe, fogadta a járási kapitány bucsujelentkezését, azután az udvari külfonvona szállt és Bécsbe utazott.

A király Fiumében.

Fiume április 5.

Mínthogy *József* főherceg gyöngékedése miatt nem mehetett ö feltségének tisztelegni Abbáziába, a király váratlanul elhatározza, hogy őt Fiumében meglátogtja. Ez örömhír döstájában kezdett elterjedni a városban s pár óra alatt lazas sietésséggel feldiszítették és felbologozták mindazokat az utakat, amelyekeken ö felsége fogata elhaladt. Deletán 3 órakor érkezett a király gróf *Paar* főhadsegéddel Fiume város határához, ameddig *Manussi* voloscai kerületi kapitány kocsija vezette. A határnál a vezetést báró *Rosner* Ervin fumei kormányzó vette át, mellette dr. *Vio* fumei podeszta ült. Ö felségét a sorlat álló óriási tömeg lelkesült evviva- és éljen-kürtásokkal fogadta, miközben *József* főherceg palotája elé hajtott. Itt az előcsarnokban *József* főherceg, *Körösi* és *Erszédet* főhercegnök fogadták. A látogatás után, mielőtt kocsiba szállt volna ö felsége megszüntetésével tüntette ki a kormányzót és a polgármestert, kik azután ismét a város határáig kísérték. Ö felsége ez alkalommal is lelkes ovációkban részesült s a minden előkészület nélküli való fényes fogadás, valamint a megnyilatkozott igaz lekedés láthatólag megnyerte ö felsége meglégedését.

Az orosz kéz.

Berlin, április 2.

A német birodalmi gyűlésen sok vizet kavart a szociáldemokraták egy interpellációja, amelyely felpanaszolták, hogy a német rendőrség kömszolgáltokra vetemedett az ott élő oroszok üdüzése céljából. A német szociáldemokraták felsorolták azokat az eseteket, amelyekben a birodalmi rendőrség kezére járt a német határon kémkedő orosz titkos rendőrknek a végből, hogy orosz területre csahassák az orosz propagandának Németországba menekült vezetőit. Megtörtént akárhányszor, hogy a német rendőrség egyenesen kiszolgáltatta az orosz forradalmi diákokat az orosz titkos rendőrségnek.

Báró *Richtofen* külügyi államtitkár azzal akarta előltni az interpellációt, hogy az orosz forradalmi diákokat *anarchistáknak* stigmatizálta, mestere és főnöke, gróf *Blüow* birodalmi kanclerár pedig kivágta tromfnak, hogy a német birodalom kötelessége az orosz cárt megzabadítani az ilyen gyűléves összeszűhűvőhad garázdálkodásaitól.

A kormány meggyanostotta az orosz forradalmi diákokat és a német szociáldemokratákat, hogy anarchista lázító iratokat terjesztettek és a náluk tartott házkutatások alkalmával olyan okmányokat foglaltak le, amelyek kétségtelenül be gazolják bűnösségüket. A szociáldemokraták erre a szemébe vágták az orosz kormányt, hogy a bulgáriai összeesküvések és a *fejedelemgyilkosság* idején kitűnően bevált, de később lelep-

lezett rendszert próbálja alkalmazni Németországban. És személyenyeket olvastak fel abból a könyvből, amely 1898-ban jelent meg és közelzőlgató bizonyítékát szolgáltatatta annak, hogy vaabány összeesküvés volt Bulgáriában, mindegyikben az orosz kormány keze mőkődött közre.

A könyv címe:

Az orosz kételi politika titkos okmányai.
1881—1890.

A hiteltes okmányok egész tömege bizonyítja, hogy nemcsak az orosz rendőrség és titkos ügynökei, hanem maga az orosz kormány, fel a legelsőbb körökig, az orosz külügyminiszter és semmisen se az elhat III. *Sándor cár tudtán kívül* összeesküvéseket szítottak és eszközöket keresztet a *fejedelemgyilkosság végrehajtására*, olyan eszközöket, hogy a gyilkosság tettesei titokban maradjanak.

Ennek a könyvnek érdekes története van. Fordítása ez annak a könyvnek, amely előtt Szófiában, a *Svoboda*-nak, a kormány hivatalos lapjának nyomdájában jelent meg, mint utolsó eszköze a harcoknak, melyet a kis Bulgária a hatalmas orosz birodalom ellen vívott *Sztabulov*, az akkori miniszterelnök volt a könyv tulajdonképpeni szerzője. Előfelvetéssel élte e miután az orosz kormány legmagasabb engedelmével 1890-ben *Sztabulov*-nak lábi alól való eltételére Bulgáriába küldött titkos ügynök, *Melcov* kapitány, kudarcot vallott. A könyvből *Peikov*, a szobranje előnöke, *Sztabulov* legmeghittebb követője, irt előszót.

Maga a könyv gyűjteménye 211 táviratnak, titkos körlevélnek, amelyeket orosz hivatalnokok Bulgáriából, Romániából küldöttek Pétervárra. A bolgár kormány ezeket a titkos okmányokat *Jakobsontól*, a bukaresi orosz követség dragománjától szerezte meg. 1891-ben az orosz kormány okmányikkaszkizásokról üdüzőbe vette *Jakobsont* azután kiadatasát követelte, amit a bolgár kormány megtagadott. A könyvből között okmányok hitellességéhez *Sztabulov* és *Peikov* nyilatkozatai után nem férnet kétség.

Van a könyvben a többek közt egy siffrozott távirat amelyet *Hitrovo*, a szófiai orosz diplomáciai ügyvivő a bulgáriai orosz konzulokhoz intézett és amely így szól:

A lejedelmünk körntáuzásra indulunk. Tegyen róla hogy fogadtatásunk lehetőleg fényes legyen. Az e célra kiadott összegetek az orosz diplomáciai ügynökség titkos állaja fogja lefedezni.

1888. augusztus 28-áról szól a következő titkos körlevél, amelyet *Jonin* rendkívüli orosz ügynök küldött a ruszcsuki orosz konzulhoz:

A cár venenapja a legünnepélyesebben flendők meg. A külügyminiszterem utján üdüző táviratokat küldendők ö feltségéhez. Az ünnepek legyenek lehetőleg tünetek, hogy szükség esetén hivatkohassunk arra, hogy ilyen a közvélemény és a nép hangulata országzszerre.

Hitrovo 1881-ben a bulgáriai orosz konzulokhoz a következő körlevelet intézte:

Ehrenroth tábornok, Bulgária hadügyminisztere személyesen közli velem, hogy a minisztertanácsban elhatározottak az előbbi miniszterek és magasabb hivatalnokok meghítt követőinek és egyéb kiváló személyiségeknek letartóztatása. A hadügyminiszter véleménye szerint ez sürgős, küszöbön vannak a szobranje-választások. *Ehrenroth* tábornok azt hiszi, hogy ha az ellenzéki félfrak így távolíthatók a választásoktól, a szobranje kizárólag a mi hivatkból fog összealakulni.

Hitrovo ezt a körülarét egy magánlevéllel kíséri, amelyben azt írja, hogy a szabadelvűart vezetőinek letartóztatására és a lakásokon való házmotozásokra külön rendkívüli biztosokat fogtak kinevezni.

Ehrenroth tábornok maga is azt hiszi — így szól tovább Hitrovo levele —, hogy ilyen választások nem éppen a legünnepélyesebbek, de az tagadnataalan, hogy hitnő eszközök a cél elérésére.

Még érdekesebb a könyvnek az a része, amelyben az *összeszűhűvő* szításáról szóló táviratok és titkos körlevelek vannak egybegyűjtve.

1887-ben, március 3-án Hitrovo, akkori bukaresi orosz követ, azt táviratozza kormányának, hogy *Mantov* ruszcsuki prefektus *Sztabulov* bulgár ügynökkel — 1886 augusztus havában tudvalevőleg *Sándor* fejedelem már meg volt fosztva trónjától Oroszország közreműködésével — kész tárgyalni *Ignatjevnek* Bulgária trónjára való ütítésre céljából, annak az *Ignatjevnek*, aki konstantinápolyi követ korában tudvalevőleg „a hazugság alya” melléketvet érdemelte ki. Leplezetlenül megírta Hitrovo, hogy *Mantov* ezért a szóizalért 15.000 Napoleon-aranyat kér.

Március 10-én Hitrovo a következő siffrozott táviratot kapta kormányától:

A osaszári külügyminisztérium megengedi, hogy *Matov*val, de csak mini magánszeméllyel tárgyalások kezdessenek meg. Az összeg nagyságát kegyelmisségednek méltóztassék meghatározni.

Március 14-én Hitrovo a ruszcsuki konzulátus dragománjának ezt táviratozza:

Közölje *Matov*val, hogy az ismert ügyben

magánbeszélgetés előjából keresen föl engem. Hivatalos minőségben nem fogadhatom őt.

És most jön a legsúlyosabb bizonyíték. 1885. októberében hirtelül meghalt, az ő esetükéül Bulgáriában, Ferdinánd fejedelemnek nemcsak trónja, de élet is veszedelmében forog.

Hogy mi történt akkor a külcsizák mögött, arról szólnak az alábbi táviratok.

1-87 november 4-én a kultuszminisztérium a zsidai osztályának igazgatója Pétervárról ezt a táviratot küldte Hírovo bukaresei orosz követség:

November 2-án kelt titkos táviratára vonatkozólag exoellentádnak van szerencsém tudatni, hogy nagyon kívánatos volna, ha az osztrák követség első titkárságának tárgyalásai Panitza örnaggyal magánjellegűek maradnának és ha az első titkár találkozása névvelés titkával Romániának valamely dumantit névvelésbe menne végbe. Panitza örnagy feltételeiről és a tárgyalások eredményéről legyen kegyes exoellentádnak távirati értesítést küldeni.

Október 16-án ugyancsak az igazgató ezt táviratolja Hírovoval:

Jakobson kioktatandó, hogy szükség esetén legyen nagyon óvatos, ne hogy nyilvánvalóvá váljék a mi követségünknek a követség keretében összekülvés után Bulgariából való átvonulása körül.

Körülbtekintést jart el az orosz kormány. Jelőre intette diplomáciai ügyeit, hogy csak mint magán-személyei érintkezzenek Panitza örnaggyal, mert hát őt három év múlva az orosz kormány is büntönek ismerteti el az összekülvésben és a szerencsétlen Panitza örnagyot 1890. június 29-ikén a haditörvény-szék a Ferdinánd fejedelem élete ellen szőtt összekülvésben büntönek ítét és nyomban főt is lövete.

Ezeket a titkos aktákat tarták föl a német szocialdemokraták, amikor panaszokdakt, hogy a német rendőrség kezére jár az orosz titkos rendőroknak a Németországban élő orosz diákok üldözésében.

FÓVÁROS

(*) A főváros víz nélkül. Hieronymus kereskedelmi miniszter ma hosszabb ideig tárgyal a vízhiány dolgában a polgármesterrel s bejelentette, hogy holnap a bizottsági eljárás nem vehet részt. A polgármester ma újra magához kérte Kajlinger Mihály vízvezetési igazgatót és dr. Bódy Tivadart tanácsjegyzőt, előadót s részletes fölvilágosítást kért a dolgok állásáról. A holnapi tárgyalásra meghívott szakértők ma a vízvezetési igazgatóságnak tanúanyagot készítettek. A vízhiány negyvenkét óránál tovább semmisetre sem tart, de valószínű, hogy néhány órával hamarabb is végeznek.

(*) Népszínházi alkalmazottak követelése. Porzsoff Kálmán, a Népszínház volt igazgatóján még 18000 korona követelésük van a Népszínház alsóbbrendű alkalmazottainak. A szegény emberek minden utat-módot felhasználnak, hogy kegyesen megkeresett pénzükhez jussanak, de eddig fáradozások sikertelenek voltak. Most újabb lépésre határozták el magukat. Porzsoff kanciójára, amelyet a fővárosnál őriznek, tudvalevőleg a népszínházi bizottságnak van elsőbbségi joga. Az alkalmazottak tehát Szirmai Imre vezetésével mellett deputációit küldtek Halmasz polgármesterhez, mint a népszínházi bizottság elnökéhez. Szirmai esetetle a fölönben is rosszul díjazott színházi alkalmazottak helyzetét, akikre nézve követelésük elvesztése nagy csapást képezne. Arra kérte a szegény munkások nevében a polgármestert, hasson oda, hogy a méltányossági tekintetok figyelembevétele a népszínházi bizottság mondjon le elsőbbségi jogáról a színházi alkalmazottak javára. A polgármester kijelentette, hogy ez ügyben fölfelelenül jóindulatot kíván tanusítani, de határozott ígéretet egyelőre nem tehet, mert ez a kérdés fontosságánál fogva fölbbi le szempontról lesz előbb le tárgyalandó.

SZÍNHÁZ, ZENE

Opera. Thomas Mignonja került ma színre, nagyobbrára új szereplőkkel. Ugy volt, hogy a berlini operáma híres énekesnője, Desini kisasszony fogja vendégképpen énekelni Mignon szerepét de a berlini énekesnő nem érkezett meg és helyette az igazgató-ság Szamosi Elrát, a Népszínház tagját léptette föl. Ez a tinó, poetikus szerep, mely énekben annyi művészetet, játékban annyi bájít követel, magasan fölfele áll mindannak, amivel a kisasszony hang, játék és megjelenés dolgában rendelkezik. Szoyev kisasszony kedvesen, pikánsan játszotta Filint és a vidám, pajkos armettaikat föl énekelte. Osak a kerti jelenet nagy bravur-árijában tűnt föl, hogy ez a szép hang még mindig bijával van a kellő is

koloztságnak. Gáb., mint Meister Vilmos, kelleme-sen énekel és a magyar prózát ügyesen, tiszta be-szélté. Pálcziné a szeleverti Frederic szerepét alta osinosan, feszletes mozgással. A hait szereplők am-biója kétsébevonhatóan, de csak meg emleke-nek a Mignon régebbi előadásaira, azok a mai össz átelőt nem lehettek találósan elragautva. Nem találtak meg benne azt, ami a régebbi előadásokat jellemze-tő: a művészi kidolgozást, a stilszerű ének előkelő szépségeit.

Népszínház. Három vendégjáték lesz e hó 10-én, vasárnap. Délután a Páros ügy. ellátás Zsófi szerepét előjátéka H. Lévi Berta Menöke szerepében pedig Majthényi Melania fog bemutatkozni. Az esti előadásban Polgár Károly játszza el egyik legjobb szerepét, Gáspár apót a Kornévilis harangokban. Planquette operettejének, a Kornévilis harangoknak repze-e hó 9-én szombaton lesz. Serpöletteit Rédey Zsidi, Germain Szamosi Elza, Gáspár apót Pintér Imre, Henry márkít Raskó Géza, a bírót Kovács Mihály játszza.

A Vigaszínházban már teljes díszletezéssel és zenekarral tartják a próbakat A királyné szerjéből. Kury Klára, aki Zitta királynét adja több dat éneket és ezeken kívül nagybátusnak ígérkezik a Nikó Liná-val énekelő kuplja, valamint a Tanay Frigyesz való tánokettőse is. Trétás táncduette van Nikó Linának és Vendrey Ferencnek is. Hagedis Gyula egy trónjaveszt-telt király szerepében gyarapítja annyi eredeti alakítá-sának számát. A esekemény egy modern udvartart-keretében játézik. A körömküldő hölgyek egész sereg szép dívtató öltözkézet mutathatnak be de számos gyönyörű régi sítű je mez is készült az udjónsághoz, az udvari méltóságok, apródok és a testőrök számára. A bemutatást pénteken, e hó 8-ikán tartják meg Hol-nap, szerdán a Takarodó adák huszonnégyoldaszor.

Királyszínház. Holnap, szerdán lép föl a Királysínházban hosszabb szabadsága előtt utóljára Fedák Sari, A toreador Szuzete szerepében. Ezuttal a darab huszonnégy órára kerül szóra. Fedák Sari ez a kulombi tisztelő és az igazgatóság óvatosságban részeszik. — Biumenthai és Kadelburg énekes bohó-zata, a Tengerre magyar Molnár Ferenc irdításában csüörtökön a következő szereposztással megy: Baró Cseneke — Thury Elemér, Tuozora Pál — Papp Miska, Agota — Buday Otília, Berényi-Bern Dóri — Ij, Molnár László, Gizi — Baracs Rózi, Vajjas — Ferenczy Károly, Bellermann — Vágó Béla. Teréz — Erdei Berta, Ida — Csata Janka, Kollár — Szomoró Miklós, Hermin — Bazsalay Elza, Császárdy — Kormendy János, Erzsé — Szentgyörgyi Gy. Toma-sioch kapitány — Gyöngyi Izsó, Hencze — Oáh Gy, Hortay — Csizsér Arur, dr. Kemény — Csen Iván, Hannas — Gabányi László, Erika — Olszka Vanda, Peöstény — Barsony István, Kenderesné — Bonis Malvin, Konstantinosz — Parányi, dr. Boytha — Kenessey.

Az Országos Színészegyesület tanácsa ma Ditrói Mór e nyökete alatt ülést tartott Mészáros iroda-igazgató föloltvasta jelenését, amelyben hibázta va konstatálja, hogy egyes igazgatók az elagrott színe-szek javára rendezett előadások jövedelméből al-g valamit juttatnak a előadóknak óra. A tanács erre ki-mondta, hogy ezen előadások jövedelmé 1. rendű igaz-gatóknál 200 koronát át, 2. rendű igazgatóknál 100 koronát, 3. ill. rendűnél 50 koronánál kevesebbet nem tehet ki. Egy színesz özveg ének kezdji iránti kérvényét utasította el atán a tanács, mert az illető egy már nyugdíjazott színesznek lett a neje. Dr. Falud Jenő, az egyesület ügy éze betérész ette a tisztviselők prag-matikajára vonatkozó javaslatát, végül a tanács az április 19-én kezdődő közgyűlés napirendjét és mun-kasságát alapította meg.

A Magyar Színház szombati udjónságnak, A mamának muzsikája Szabados Béla műve. Az ope-rett különösen hatásos számai: Rákossy és Kornai Berta ketőse, Kornai Berta dala As újtas leányról, Sziklamak As analfabeta refrénü trétás dala, a két táncosnőnek egy seleti és egy modern táncsa s Há-thonyi és Kornai Berta maganzámái. Az udjónságot nagy érdekelődés előzi meg.

A színészegyesület alapszabályai. Az Ország-s Színészegyesület Nyugdíjintézete módosította az alapszabályait s ezt a beügyminiszter, amint a székes-tővárosi nagóságát a ma érkezett leiratában értesíti, jóváhagyta.

MŰVÉSZET

Pályanyertes műépítések. E napokban dőt el a kiskunfélegyházai városnaza tervpályázata. A bíráló-bizottság, ame nyek Lechner Ödön és Fetz Samu voltak a Budapestiről meghívott tagjai öt legjobb terv között egyformán osztotta meg a három kitűzött díj összegét. E tervek szerzői Ybl Laosz, Morbitzer Nándor, Fejér Lajos és Ritter Ernő. Sebelyten Arur, to-vábbá Vass és Takacs műépítések. Az öt nertes szerzőt a város szűkebbkörű pályázatra szólítja fel, amel en a legjobb terv szerz je kapja a kivettelt, e mellett minden tervező 800 korona tiszteletdíj kap.

Magyar Pályázatok. A Fejér és Ritter mű-építések szerkesztésében megjelenő ilyen című épít- művészi folyóiratnak a napokban indult meg a másod- dik évtolyama. Az első évfolyamban igen becses gyűjteményét láttuk a múlt év építőművészeti termelésének, amely tanulmányanyag nagyon hasznos kut.orrássa lehet minden építészek a továbbkép- géseben. A második évfolyam első számában a

pécsi vár elháza pályatervét láttuk, amelyek közül az Apár Ignác és Fischer és Scheer tervei válnak ki. A folyóirat reprodukciói bárra versenyezhetnek hasonló kiűző d. s ak folyóiratokéval.

TUDOMÁNY, IRODALOM

A Csokonai Kör drámapályázatát e napok-ban döntötte el a kiküldött bírálóbizottság. A beérke-zett tizenkét pályamunka közül előtök helyen vannak a Fekete ember az Enyingi Török Bálint és a Gábor diák címűek. A bíráló a két utóbbi között osztotta meg a 800 korona pályadíjat. Az Enyingi Török Bálint szer-zője Szathmáry Zoltán debreczeni hírlapíró.

Nyíltér.
Forman nátha ellen. Klinikailag kipróbálva és orvosok részéről több elődórral valóban eszményi náthaellenes szemek kijelentve. Hatása meglepő!

MARILLA május 1-én nyílik meg. A szanato-riumban a pensio, mely kényelmes szobá-ból, kitűnő ellátásból, (reggeli, ebéd vacsora table d'hotel) kiszolgálásból és világtárból áll, naponta a szoba minősége szerint 8 K.-tól 9 K. 50 fillérig.
(Az e rovart alatt közöltettek csak tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

A Corinthianok ellen. Harmadikban volt ma alkalmunk gyönyörködni a Corinthianok játékában. Ezuttal a Magyar Athletikai Club vette föl ellenük a keztyűt, nem több szerencsével, mint az elődgi magyar csapatok. A Corinthianoknak ma ujbb kilencszer sikerült a labdát a magyar kapuba berogni, míg az ellen-küzdő csapatok egyik se volt képes az összesen huszonnéghszer kapott labdát csak egyszer is vissza-adni. Szél ellen kezdik a magyarok a játékok s egész a hetedig percig sikerült a támadást vissza-verniük, mikor is bennterem az első goal. A második a tizenegyedik peroban röptt be s ezalatt nem tudnak a másik területre áttörni, sőt az egyik magyar osatár cornerre rugja a labdát, amiből ujabb goal származik. Ujabb felállás után a M. A. C. egész csapatával a kapu körül gyűlik össze. Hávéd, csatár egy oso-móttan, de minde nem gátolja az ellenfelet, hogy a huszonnékedik peroban a kapuban ne legyen a labda; ugyanez ismétlődik a huszónötödik peroban s ezuttal már ötödikben. Ettől kezdve a M. A. C. elkeseredve véd s ez sikerül is neki a negyvenkettedik perig, mikor már hatodszor perdült be a labda. A második félidőben a M. A. C. derekasan dolgozik s általános meg-lepetésre többször is ányomulnak az angol területre. Az érlys és támadással el is érik azt, hogy ezuttal csupán a tizenkettedik, harminckettedik és a negyven-negyedik peroban kapnak csak goalokat, atán meg az angol kaput is sikerült nehányszor fleomatikus nyugalmából kizárni. Az első félidő [Augusztia löher-csegnő is végignézte kis fiával.

- * Az alagi lövésznyak. Az alagi meeting utolsóelőtti napja lesz holnap. A legérdekesebb futás-nak az Igazgatósági akaddlyverseny ígérkezik. Biztosra veszik Toldi győzelmét, de nagyon könnyen meglehet, hogy akár Myrags, akár Renaissance elragadja előle a pálmát. Figyelemreemeltő versenyszám a katonatiszti gátverseny is, erről és a többiekéről ezek a jelöltjeink:
- I. El Batidór — Ötliköví.
- II. Parmassusz — Szemes.
- III. Romano Fiszlessár.
- IV. Toldi — Myrags.
- V. Delpök.
- VI. Köhánys — Kosák.

TÖRVÉNSZÉK

Férfiasáv sajtópr. Turóc-Szent-Mártonból írják: A budapesti királyi Ürvényezők választása a Budapestben megjelenő Hias Luda nevű ingyen havilap szerkesztőjét, Kubina Ferenc ügyvédet, aki a legutóbbi képviselőválasztáson gróf Wickenburg államtitkár ellen-jelöltje volt, de megbukott, a magyarság ellen való igazságért vád alá helyezte. Kubinát csak nemrég itélték el egy másik hasonmási közleményeért.
§§ Az elmarasztalt Színészegyesület. Bányai István a Színészegyesület irodagazgatója, amikor a nagyszurányi színészmenházat felosztatták, 1927 forin-

tos polgári pert indított az egyesület ellen. A budapesti törvényszék, arra való tekintettel, hogy Bányai-nak e kiadása a szeszmenház érdekében merültek fel s hogy felperes mint az egyesület bizalmasa jogosítva volt rendkívüli kiadások igénybevételére, elmarasztalta az alperes Szinészegyesületet 1927 forint tőke s annak 5% kamatainak megfizetésére. Egyben dr. Steiner Béla ügyvédnek 370 korona perköltségét is állapították meg. A királyi tábla és a Curia Puskovics Odón bíró előadásaiban helybenhagyta a marasztaló ítéletet.

§§ **Megszűnt sajtópör.** A fővárosban megjelenő Vas- és fém-munkások S. aklapjának 1903. évi május 21-én *Egy ipergépi épületvezető cím* alatt Hirsch Lajos szerelő erős és sértő támadást intézett *Bohn* Alajos mérnök a városi köznevelési múzeum épület építkezési vezetője ellen. A lapközönmény miatt *Bohn* ragalmazás és becsületesítés sajtóvétségéért sajtópört indított Hirsch Lajos ellen. Ma volt ezen ügyben a sajtó föltárgyalás Agoraszta bíró elnökelete alatt. A tárgyaláson, melyen a vádlottat dr. Pollack Sándor védte, Hirsch Lajos a sértő közönményért bocsánatot kért a megsértett mérnökötől, mire ez visszavonta sajtópanaszát s a törvényszék megszüntette a további eljárást.

§§ **Imádság közben.** A Jézus szent szívére elnevezett templomban az év január 6-án egymás mellé kerültek Imádkozó *Mészáros* Sándorné mosónő és *Körmendy* Lajosné, kereskedő neje. Imádkozás közben Körmendy-né 48 koronát tartalmazó pénztárcája átvándorolt Mészárosné kezébe aki ezután gyorsan ament mondták s kisértet a templomból. Körmendy-né hamarosan észrevette tárcája elűnését s gyorsan utána sietett Mészárosnénak, akit a templomajtóban el is ogtott. Mészárosné az első lelszólításra átadta a pénztárcát. A büntetőtörvényszék előtt mely lopás büntetlétért vonja felelősségre Mészárosnét, azzal védekezett hogy a pénztárcát a templom közvetlen falán s azért sietett ki a templomból hogy a tárcát egy rendőrnő átadja. Míután azouban a vádlottat lopás miatt már kétszer is volt büntetve, a bíróság nem fogadta el védekezését s elítélte 8 havi börtönrre. A vádoltnő felebbezett.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

London, április 5.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Szöulból 1-éről: Az első japán hadsereg, mely a császári gárdából és a második és tizenkettődik hadosztályból áll és Ansuban van összpontosítva, most három uton nyomul előre *Vicsu* felé. *Haiszuban* és *Czeimanzuban* élelmiszereket szállítanak partra és onnét dunskákban szállítják *Anosuba*. Partraszállítottak lovakat is, melyekből minden hadosztálynak 5200 darab jut. *A lovak rossz kondícióban vannak és minthogy minden lovat vezetni kell, ennél fogva ugyanily számú legényiséget le kell vonni a mostani létszámból. A csapatok sokat szenvednek a fagyos lábak miatt.* Az oroszok tulbecsülik a Korea északi részén lévő japán haderőt és ezért visszavonulnak, a nélkül, hogy az ország természetes előnyeiket kihasználják. A japánok megerősítik Fusant és Kódse szigetét, hogy megvédezhessék Mazampot és uralhassák a koreai utat.

TÁVIRATOK

Vilmos császár utja.

Nassau, április 5. A Hohenzollern-yacht *Vilmos* császárnál dél felé 12 órákor indult *Palermo* felé.

Palermo, április 5. Vilmos császár a Hohenzollern-yachtot délután 4/8 órákor ideérkezett. A császárt nagyszámú közönség, amely a kikötőt egészen megtöltötte, lelkesen fogadta. A Partenope hadihajó és az erődök üdvölvései adtak.

Megrendszabályozott tengerügyek.

Páris, április 5. *Bienaimé* és *Ravel* tengerügyek jeleit fel függesztésére vonatkozólag Calmete, a Figaro igazgatója ma nyilatkozatot közölt, amelyben becsületesével állítja, hogy sem *Bienaimé*, sem *Ravel* nem állnak közvetlén vagy közvetlen viszonyban a Figaro leleplezésével és egyáltalán nem volt részük a leleplezés közéletében. Ha *Pelletan* tegegerszeti ügyi miniszter mégis megrendszabályozta őket, tudva megboncsátatlan igazságot követelt e'.

A belgrádi bojkott vége.

Bécs, április 5. Dr. *Dumba* belgrádi osztrák-magyar követel esütörtökön kihallgatáson fogadja 6 felsége. A követ hétfőn utazik Belgrádba.

Közigazgatási táviratok.

Bécs, április 5. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladottot *buzs* 78-82 kg. 8.00-9.00 K. *Ross*, tót felsővidéki 72-74 kg. 6.90-7.05 K. *Arpa*, morva-

országi 7.35-8.80 K. közép-dunai állomásokról 8.80-7.15 K. *Magyar tengeri* 5.55-5.75 K. Cinquantin 6.80-7.15 K. *Magyar zab* 5.50-6.15 K., válogatott 6.80 korona.

Bécs, április 5. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A *deinstam* magánforgalomban s a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 148.75 Magyar hitelrészvény 766 -- Angol-Osztrák bank 281.50 Bécsi bank egyesület 321.75 Union bank 536 -- Ländereban 425.75 Osztrák-magyar államvasut részvény 337.75 Déli vasut 81.-- Kibavölgyi vasut 404.-- Északnyugati vasut részvény -- Dobány részvény 339.-- Rimamurányi vasut 480.50 Alpesi bányarészvény 410 -- Májusi járadék --, Magyar korona járadék 98.75 Osztrák korona járadék 98.-- Lombard 127.75. Török sorjegyek 117.27. Német banki márcs --, Napóleondó --.

Berlin, április 5. (C. bonatársada.) *Buzs* májusra 178.50 márka (10.48 korona), júliusra 178.25 márka (10.47 korona). -- *Ross* májusra 136.75 márka (8.02 korona), júliusra 140.75 márka (8.26 korona). -- *Zab* májusra 127.60 márka (7.49 korona), júliusra 132.60 márka (7.78 korona). -- *Tengeri* amerikai mixed májusra 112.75 márka (6.61 korona), júliusra 112.75 márka (6.61 korona). -- *Spiritusz* 70 márka (árlólyam 117.40 korona per 100 márká.) Irányzat: rennye. Idő: felbősz.

Berlin, április 4. (Zárulat) 4.25%-os papírjáraék --, 4.75%-os osztrák aranyjáraék 102.--, Elbavölgyi vasut --, Magyar korona járadék 98.50, Osztrák-magyar államvasut 936.50, Karas-derberg vasut --, Bécsi váltók 55.25, Magyar vasuti csekkjai kölcson --, Alpesi bányarészvény --, Disconto-Commandit 184.--, Altalanos vállalkozás *Eison* 212.--, Geisenkreiten 214.10, Laura-kőb 238.-- 4.25%-os osztrákjáraék 99.75, 4.75%-os magyar arany járaék 100.10, Osztrák hitelrészvény 264.90, Déli vasuti 14.25, Károly-Lajos vasut --, Orosz bankjegyek 216.10, 4.75%-os új orosz kölcson --, Török dohanyrészvény --, Olasz járaék --, Magyar hitobank --, Dynamit Trust 171.75. Harceni 197.10. Az irányzat szilárd.

Berlin, április 4. *Esi* forgalom 4.75%-os magyar aranyjáraék --, Magyar korona járadék 98.50, Osztrák hitelrészvény 264.50, Osztrák-magyar államvasut 136.75, Déli vasut 14.25, Károly-Lajos vasut --, Elbavölgyi vasut --, Orosz bankjegyek kölcson --, Busenkreiten --, Orosz bankjegyek --, (Ultimo) Lombard --.

Páris, április 4. (Zárulat) Osztrák-magyar Állami vasut --, Új török konzol 81.76, Egyiptomi járadék 106.45, Osztrák Ländereban --, Párisi bankcsekvény 1085.34/105 francos járadék 98.82 4% spanyol járadék 83.55, 3% új töröszíthető járadék --, Crédit foncier de France 675.-- A pesa bányarészvény --, Váltó 1880, román kölcson --, Görög kölcson 214.-- Váltó Olaszország 3.16, Váltó Amsterdam 265.75, Váltó Brüsszelle 6% 2/3, De Beers 504.--, Chartered 45.30, 5% bolgár kölcsönvény 395.80, Magyar aranyjáraék 101.--, Déli vasut --, Váltó Londonra 251.40, Osztrák aranyjáraék 101.70, Török sorjegyek 120.75, Meridional vasut --, 4.75% osztrák járadék 102.67, Oltomannbank 572 --, 4.75%-os francia járadék --, Osztrák földművelési részvény 1216.-- Déli vasut elsőbbségi kötvény 317.50, 4.75%-os 1896. román kölcson --, Dohanyrészvény 362.-- Váltó Bécsre 133.62, Váltó német piactóra 121.56, Rio 13.26, East Rand 169.-- Randontoin 14.50, Magyar Jelzőbank 556.-- Az irányzat szilárd.

Frankfurt, április 4. (Zárulat) 4.25%-os papírjáraék 100.70, 4.75%-os osztrák aranyjáraék 101.80, 4.75%-os magyar aranyjáraék 100.25, Osztrák hitelrészvény 205.40, Osztrák-magyar államvasut 137.20, Északnyugati vasut 100.80, Busenkreiten vasut --, London váltók 204.50, Bécsi bankcsekvény 133.93, Vilamos részvény --, 3.75%-os magyar aranykölcson --, 4.75%-os osztrákjáraék 103.65, Osztrák korona járadék 100.10, Magyar korona járadék 98.40, Osztrák-magyar bank 115.50, Déli vasut részvény 14.20, Elbavölgyi vasut --, Bécsi váltók 851.20, Károly váltó 817.25, Uniobank részvény --, Alpesi bányarészvény 207.--, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, április 4. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Aranyamék márcsura, *Esi* forgalom Osztrák hitelrészvény 204.75, Német bank --, Disconto 184.50, Berlin kereskedelmi bank --, Geisenkreiten 213.50, Harpen 197.--, Laura-kőb --, Olasz járadék --, Hibernia --, Az irányzat tartott.

Hamburg, április 4. (Zárulat) 4.25%-os osztrákjáraék 100.50, 1880. sorjegyek 152.70, Déli vasut 14.--, 4.75%-os Osztrák aranyjáraék 102.--, Osztrák hitelrészvény 204.60, Osztrák-magyar államvasut 136.60, Olasz járadék 102.80, 4.75%-os magyar arany áradék 100.--, Az irányzat szilárd.

New-York, április 5. (Terménytársada.) (Zárulat.) *Gyapot*: New-Yorkban helyben 15.-- 15.45, Apr-ra 14.35 (15.01), Júliusra 14.80 (15.42). New-Orleansban helyben 14.-- (15.1/2). -- *Petrolium*: Stand white New-Yorkban 8.60 (8.60), Stand white Philadelphianban 8.45 (8.45), Refined in Cases 11.20 (11.20), Credit Balances at Oil City 1.68 (1.68). -- *Zsir*: Western steam 7.30 (7.30), Rohe és Brothers 7.40 (7.40). -- *Tengeri* irányzata nyugodt -- Májusra 59.1/2 (59.1/2). -- Júliusra --. -- Szept-re --. -- Buzs irányzat állandó: -- Píros oszti haviben 104.-- (105.1/2). -- Máj-ra 95.1/2 (96.1/2), Jul-ra 91.1/2 (92.--). -- Aug-ra --. -- Szept-re --. -- Gabona szállítási díja Liverpoolban 1.1/2 (1.1/2). -- *Ásvány*: Iair Rio 7. sz. 6.1/2 (6.1/2). -- Apr-ra 5.75 5.50. Jul-ra 6.10 (5.85). -- *Liszt*: Spring Wheat csears 4.20 (4.20). -- *Cukor*: 3.1/2 (3.1/2). -- *Ón*: 28.50-29.-- (28.87-28.50). *Rés*: 13.--13.25 (13.--13.25). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, április 5. (Terménytársada.) (Zárulat.) *Buzs* irányzata ünnep. Máj-ra --, (94.1/2), Jul-ra --. -- Tengeri irányzata --. -- Máj-jusra --. -- (66.--). -- *Zsir*: Májusra 6.90 (6.90). Júliusra 7.10 (7.10). -- *Szalonna* short clear 7.37 (7.37) -- *Sertész*: Júliusra 13.30 (13.30). -- (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

D a l.

Felédjél el hát azt a szép tavaszt, Amelyről hajdan oly sokat daloltam, S mint késő őszszel elmaradt madár, Bolyongjak újra árván, eltagyottan: Csak azt ne mondd, hogy nem szeretsz!

Vezessen átad boldogság felé, Enyém pedig a véres Golgothára; Mosolyogjon mátra bűvés éjszamed: Nekem elég egy eltévedt sugár, Csak azt ne mondd, hogy nem szeretsz!

Ha másnak nyújtod csókoc ajkadat, S látod, hogy érted könnyein omolnak, Fordulj el és nevsz ki engemet! Nevsz el inkább számadó boldognak, Csak azt ne mondd, hogy nem szeretsz!

Oh, voltam én is gazdag egykoron! Minden perc nyíltot dühözöt örmre, -- De nem siratom boldogságotat: Maradját inkább boldus mindörökkre, Csak azt ne mondd, hogy nem szeretsz!

Oh, ezt az egyet, -- kérlek térdén állva, -- Hagyd meg nekem, ki mindenem valál! Örmmel dőlök siri nyoszolyámba, Ha jégkezelő hív majd a halál, Csak azt ne mondd, hogy nem szeretsz!

Iván Andor.

+ Nem támadt fel. A mostani cáár dedápa,

I. Miklós uralkodása alatt történt a kövekező érdekes eset: A cáár elhatározta, hogy az 1888. év husvétii ünnepeit Moszkvában fogja töltetni, mert különös erő t'ü'adonított azoknak az ünnepei zsolosmáknak, melyek a Kreml vöröshagyomány-alaku kupolái alól emelkedtek az ünnepi ég felé. A cáár, noha szarnokoskodó hajlamai voltak, igazságos ember volt. Védteien tömegek lemeszárlása, mint az legutóbb Kisenevben történt, alatta nem eshetett volna meg. Az ő lovagias uralkodása alatt elnyomták ugyan a zsidókat, de nem üldözték. Az említett husvét vasárnapján je kedvvel ébredt a cáár. Kifűtenen aljdt. A napsgár vidáman kandiált be az ablakon. Ő a nagy csapatszemle ezen a napon remekül fog sikerülni! Pontban kilene órákor kilépett a palota kapuján I. Miklós, a minden oroszoknak cáárja. Mellén oszillogt a sok rendjel; uniformisán a legélesebb szem sem fedezhetett volna egyetlen ráncocskát sem; büszke fején az orosz vértések fényes sisakja. Nyomában haladtak az ő bü paladínjai: Adlerberg ugyancsak kinyalva, azután a mindig nyalka és kifogástalan Kleinmichel. A cáár szigorú szemo megarad a palota kapujánál őrtálló katonán. Az arca feléjük. Nagyszerű gyerek! Olyan mint egy érobé-önítt szobor, a hadsereg szobra! Ennél fogva megérdemli, hogy a cáár odaköszönze neki a szokásos husvétii üdvöletet:

— Krisztus feltámadt.
— Nem, császári feiségi! Krisztus nem támadt fel, -- felelte az őr, mély basszus-bangon, a szokásos: „Igenis osakngyan feltámadt” helyett.

Hallatlan vakmerőség! . . . Egy szemtanu állítása szerint Adlerberg elsápadt az arcfesték alatt, míg Kleinmichel holmi „kancsukatutás tizezer ember közbütfélt emlegetett.

A vihar csakugyan kitöröben volt már, amikor megszólalt a katona:

— Felső! Én zsidó vallásu vagyok.
A cáár megdicsérelte a katonát bátorságáért és öt rubelt adott neki. Hanem később azért mégis csak olyan ezredhez helyezték át, ahol nem igen volt alkalma a szokomondásra.

+ **Patti és Luoca Paul'na.** Prímadonnahaboruskodás mindenkor volt ezen a világon. Ezt bizonyítja az az érdekes szinpad párbaj, is, amely a múlt század hetvenes éveiben Patti Adelina és Luoca Paulina, az akkor legnagyobb két énekesnő között lejött. Luoca a követhetőképén írja le az epizódot: *Merelli* impresszáró lekért engem, hogy énekeljek néhány estén a bécsi udvari operában. Én és Patti leszünk a vezető prímadonnák. Beleegyeztem. Végteien osodulkozisomra azt közölte velem Merelli, hogy Patti mindenáron azt követeli hogy a Hugonottokban ő énekelje Valentine-t. Sziante Erözsnak képzeltem magam, hogy az én 79 repertórium operámból egyet Patti-nak engedhetek át és készségeen beleegyeztem a szerepváltozásba. Persze nagy volt az érdeklődés Patti szereplése iránt, aki egyéniségével teljesen elentétes alakitást vállalt el. Meg is bucsot s a legközelebbi előadásban már nekem kellett játszanom a szerepet. Hogy miocda győzelmet arattam -- azt Hanshek E. kritikájából látni, amelyet szintén leírok. Végteien meg voltam magyammal elégedve és büszke voltam arra a győzelemre, melyet a híres Patti felett arattam. -- Hansiok udvari tanácsos az akkori idők legkíválóbb kritikus a követhető referat az esetről: „Az előadás órási diadalt hozott Luoca asszony számára és reméljük, hogy ma nem utólagos hallottuk őt Valentine-t énekelni. A közönségnek joga van arra, hogy ilyen művészetben ne csak véletlenségéből legyen része.

REGÉNY

GÖSTA BERLING

Svéd Regény

Irtá: LAGERLÖF ZELMA

(24)

— Agyrém elejétől végig!
— Utálatos vagy, Anna!
— Lehet. Boldog sem vagyok, ha tudni akarod!... Hanem az asszonyok felebredtek már és az urak a terembe jöttek. Menjünk be mi is. Az ajtóban Gösta Berling kerül elébük, aki azért jött, hogy a fiatal hölgyek után nézzen.
— Egy kis türelmet kérek — mondja nevetve. — De csak tíz percig togom önöket győrtől, hanem most meg kell hallgataok néhány verset.

Elmondja nekik, hogy az elmúlt éjszaka olyan élelnek álmodott, mint addig még soha, és pedig azt álmodta, hogy verseket írt. És ő, akit az emberek „költő”-nek mondanak, noha ezt a csufnevet eddig teljesen ártatlanul viselte, éjszakának idején föltek a félig ébren, félig álomban odaült az asztalhoz és írt. Erre ugyan soha sem mert volna gondolni. Hát már most hallgassák meg a hölgyek, hogy mit írt. És olvassa:

Feljött a hold. Ezüstszínű sugára
Fehérén ömlött szét a háztetőn.
A kert földi eszernyi kis virágok
Haját rópi szélű szárnya.
S a tornácra leírva epedőn
E néla nékát szívól-szívbe szállnak.

S a sültgőz lombok között az árnyak,
Rejtalmos árnyak lebbennek tovább.
Akár a lélek, hogyha messze száll,
S a testi éjből csillagból szárnyak
Ragadják föl — Óh Istenem hova?
Ahol a béna gondolat se jár.

Száraz levél zörögve hull a fűről
Lassan, nem tűz, nem rópi szél.
Mogkhatni így, mily édes szép hatál.
Oly régen álmodoztam így halálról,
Míról a hulló kis levél mesél,
Amint léghen, lassan esendőbe száll.

Cikláva répköd, ottál a holdas égben
A dévontak óttalán háza.
Nem tudni hogya, nem hogy merre szállnak.
Im ez az élet, ottálkólva mélyen
Az élet vége a halál maga.
Im ez az élet: díja a halálnak.

S hablanro dítve, ajtnak beszéltörve
Szerelmelem azt sugta: „Mogkhatni!”
„S a lakod lesz velem csak fenn égben!”
S én felszöngöttem, kínos, vad sikolyba,
Ne halj meg édes! Csendes dálek.
Kihes csengnek majd a holdas éjben?

Kinek esőhólgatom majd édes ajkát?
Ne halj meg édes! Hát a lázas ajkam
Utólózor monda, mily forrón szeretek?
A halál árnyát, rémitő alakját?
Ne vedd fel, édes! Könnyörű hát rajtam!
Óh nésd a lombok új életre kelnek!”

... Az évek múltak... Sokszor holdas éjjel
Zokogva járok ott a bús helyen.
S az órvád marja fájó koblemet,
Mert faszéftelen akkor szenvedélyiél
A szívemet... ez a bűnöm nekem,
Amely majd engem is csak eltemet...

— Gösta! — mondja Anna tréfás hangon, miközben az aggodalomtól a torka is összeszorul. — Azt mondják, hogy több költeményt ítélt te át, mint amennyit mások megírtak, akik pedig nem is foglalkoznak mással egész életükben; hanem jobban is tessék, ha a magad módján gyakorlod a költészetet. ez a költemény bizony csak afféle „éjjeli munka!”

— Nem vagy enyhé bíró.
— Halálról, szenvedésről beszélni! Nem szegyenled magadat?

Gösta azonban nem hallgat ezokra a szemrehányásokra, csak az ifjú grófnéra mered szakadatlanul. Aki ott ül meredien és mozdulatlanul, akár valami szobor. Azt hiszi róla Gösta, hogy el akar álulni.

Hanem a grófné végtelen fáradtsággal végre ki tudja mondani ezt a szót:

— Menj!
— Ki menjen? Én-e?
— A pap menjen! — dadogja a grófné.
— Erzsébet! Hallgass hát.
A rézeses pap távozott a házamból!
— Anna! Anna! — mondja Gösta — mit akar a grófné?
— Legjobb, ha megy, Gösta.
— Miért menjek? Mit jelentsen mindez?

— Anna — mondja Erzsébet grófné — mond meg neki, mond meg neki.
— Nem grófné, mondja meg inkább maga. A grófné összeszeritja a fogát és uralkodni akar az indulatán.

— Berling ur — mondja és odamegy a férfinhoz — csudálatos talentuma van önnek ahhoz, hogy az emberekkel elfeledtesse, hogy kicsoda ön. É mai napig én sem tudtam. Eppen most hallottam Dohna Ebba halálának a történetét s megtudtam, hogy csakis azért halt meg, mert rájött, hogy nem méltó arra az a férfi, akit szeretett. A költeményéből azt látni, hogy ön az a férfi. Nem értem, hogy mer ön az ön multjával tisztességes asszonynak a szeme elé kerülni. En ezt nem értem Berling ur. Elég világos voltam ezuntal?

— A grófné eleg világos volt. Csak egyetlen szót akarok a védelmemre mondani. Abban a hitben éltem, hogy mindent tud felőlem Dohna Ebba Sohasem törekedtem arra, hogy bármit is eltitkoljak magamról. De nem kellemes, hogy az ember életének legkeserveesebb szerencsétlenségét uton-útfélen ország-világnak kikiáltják, hát még, hogy magam körüljárom ki.

Azzal elmegy s Dohna grófné ebben a pillanatban rátapos a virágokéjára.

— Most azt tette, amit akartam — szól Stjärnhök Anna keményen a grófnéhez — hanem ezzel vége is a mi barátságunknak. Ne hidd, hogy megbocsátom azt a szörnyűséget, amit vele szemben elkövetél. Elűzted magadtól, kigunyoltad, megsebezted és én szivesen követném őt akár a fogságba, vagy a koldussorba is, ha kellene. Vigyáznai akarok rá és védelmezni akarom. Megtetted azt, amit akartam, de sohasem bocsátom meg neked!

— De Anna, Anna!
— Amikor én mindazt elmondtam neked, azt hiszed talán, hogy jókedvemben tettem? Hát mialatt itt ültem, nem teptem-e darabokra a szívemet?

— De hát mért tetted ezt?
— Miért? Mert nem akartam... mert nem akartam, hogy férjes asszonynak a szeretője legyem.

Mari leányasszony.

Ah, esendő! Szt!
Ugy zümmög valami a fejem körül! Talán valami méh, amely erre repül.

De nem, légy hát esendőn! Micsoda illat! Hitemre, nem ibolya és lavendula és narcisz és orgona ez? Igazi jótétemény ezen a szürke őszi estén a város közepén. Ha csak arra a kis földfeltöcskára gondolok, akkor köröskörül már is minden illatozik és zümmög körülöttem, s mielőtt észre is venném, már egy sóvénnyel körülzart négyyszögletes rózsáskertben látom magamat, amely tele van virágokkal. A sarkoktól orgonabokrok, keskeny tapadókkal és a sziv- és csillagalakú virággyák körül fehér homokkal fedett keskeny ösvények. Három oldalról erdő határolja a rózsáskertet. Berkenyefa és galagonya van legközelebb a kerthez s keveri bele illatát az orgonáiba. Azután következik a nyír, majd a fenyő, az igazi erdő, a csöndes, sötét, magasta nyúló erdő.

A negyedik oldalon kis szürke ház áll. A rózsáskert, amelyre most gondolok, hatvan évvel ezelőtt az öreg Moräusénak volt a tulajdona, aki himzéssel kereste meg a kenyerét. A mellett főzött is a szomszédos parasztyákon.

Kedves barátaim! Sok minden jót kívánok nektek, de mindenekelőtt egy himzörámát és rózsás kertet. Nagy, régidőli himzörámát, amelyen öt-hatan is dolgozhatnak egyszerre s versenyezhetnek, ki lesz hamarább készen, s ki himezi legszelbben a maga részét, a aztán sültemlált esznek, társasjátékokat játszanak és közben olyan nagyokat kacagnak, hogy a mőkuskák leessenek ijedtükben a fáról. Himzörámát tőlre és rózsáskertet nyárral! Nem nagy kertet, amelybe az ember több pénzt ver belé, mint amennyi gyönyörűsége van belőle, nemcsak kis rózsáskertet, amelyet a magunk két kezével munkálhatunk meg. Kis rózsabokrok legyenek a virággyák között és körülötlük nefelejts-koszoruban, nagy mákvirágok nyuljanak fel itt is, ott is, a pázsitból és legyen benne gyepplang.

Az öreg Moräusénak minden volt. Volt neki három jókedvű, szorgalmas leánya és kis háza az ut mentén. Voltak neki selyem shawljai, magas támlás székei és egynemely tapasztalatai olyan dolgokban, amelyek nagyon hasznosnak olyasvalaki számára, aki maga kell, hogy megkeresse a kenyerét. De leghasznosabb tulajdona volt a himzörámája, amely egész éven át munkát adott neki és rózsakertje, amely gyönyörűséggel látta el, amíg a nyár tartott.

Aztán azt is meg kell még említeni, hogy Moräusné házában bérleto is volt, egy kicsiny, elfonyadt aggészis, körülbelül negyvenéves, aki padlászobozókában lakott. Mari leányasszony volt ez a bérleto, így neveztek általában, akinek megvolt a maga külön nézete egy és másról, mint olyasvalakinek, aki sokat üldögel egymaga-

ban és akinek a gondolatai mindent feltölnek, amit a szeme meglát.

Mari leányasszony hitte, hogy a szerelem a gyökere és oka minden bajnak ezen a szomorú világon.

Minden este, mielőtt elaludt, összekulcsolta a kezét és elmondta az esti imáját. Amikor a himyának végre ért, azt is hozzátette mindig, hogy mentse őt meg az Isten a szerelemtől.

— Hisz az a tiszta szerencsétlenség volna — mondta. — Öreg, esunya és szegény vagyok. Nem, Isten mentse meg attól, hogy beleszeressek va akibe.

Naphosszat ott ült Moräusné kis házikójának padlászobozójában és függönyöket meg terítőköt varrt. Azokat aztán eladta a parasztoknak és a környékbeli jószágokon. Ilyen módon csakhamar egész kis házat varrt magának össze, mert egy ilyen kis ház volt a Kilátáshalmon, szemben a svartjöbi templommal. Az volt az ő legfőbb vágya, egy ilyen ház, egészen föna a halom tetőjén, úgy hogy messze ki lehessen balé látni, ez volt az álma. De a szerelemről tudni sem akart.

Ha nyári estéken áthallatszott hozzá a herédűsöz a keresztutról, ahol a muzikus a kerítésen ült, a fiatalok pedig a polka hangjaira körben perdtéltek, hogy a por csak úgy kavargott a fülük körül, akkor nagy kerülőt csinált az erdőben, hogy csak semmit se halljon és lásson az egésszöből.

Karácsony másodnapján, amikor jöttek a parasztenyasszonyok, gyakran öt-en-hatan egyszerre, hogy Moräusné és leányai felöltöztessek őket, amint mirtuskoszorúval, üveggyöngyös koronákkal, selymökkel és maguk készitette rózsákkal felékesitették őket és ruhájukat alól csinált virágfüzérrel szégyeltyék: akkor bezárkózott a szobájába, csakhogy ne lássa, hogyan cimomazzák fel a menyasszonyokat a szerelem tiszteletére.

Ha a Moräus-leányok ott ültek téli estéken a himzöráma mellett és a nagy szoba a tréfa derűtől visszhangzott, ha az alkák ott susortogtak a kályhában, s ha a szép Gösta Berling, vagy a jó Ferdinand, akik látogatato jöttek, a leányokkal incekeltek, a tüdő a cernát kihuzogatták, vagy összezavarták őket, hogy hibás öttéseket csináltak s a szoba kacagástól, e-evogéstől és tréfálkozástól visszhangzott, a kezek pedig a himzöráma alatt táldkoztak: akkor bosszusan szécsesap a munkáját és fölment a szobájába, mert grölölte a szerelemet és mindazt, ami hozzátartozott.

De a szerelem rossz cselekedeteit ismerté és tudott is róink beszélni. Nem tudta megérteni, hogy Amor isten még egyáltalában meg mert jelenni a földön, hogy nem üldözötté el magát az elhagyottak panaszaitól, azoknak az átkaitól, akiket gonosztevékké tett, mindezeknek a jövöszekeietől, akiket a gyölölet bilincsibe vett. Nem tudta megérteni, hogy szárnyalt olyan könnyedén és szabadon repülhetek, hogy nem zúban bele valami feneketlen mélységbe, a gond és a szegény terhe alatt.

Nem, ő is volt fiatal, mint mások, de a szerelem sohasem szerette őt. Sohasem esbáltította magát táncba és kedveskedésebe. Portól belepve, hur nélkül függött anyjának gitárja a padláson, Sohasem énekeit szerelmi dalt hangjaira.

Anyjának rózsafái ott állottak ablakaiban. Alig öntözte meg őket. Nem szerette a virágokat, a szerelem e gyermekeit! A levelek porosan lógtak le, a pókok az agacsak között szöttek hálójukat s a bambók sohasem nyiltak ki. Moräusné rózsáskertjébe pedig, ahol pillangók ropkódtak és madarak daloltak, ahol illatozó virágok a mámorosodó pillangóknak szerelmi üdvozeleket küldöttek, ahol minden a gyölölt szerelemről beszélt, oda nagy ritkán tévedt csak be.

Akkor egyszer az történt, hogy a svartjöbi község orgonát állitottat be a templomba. Azt a nyarat megelőző evben volt ez, amikor a lovagok uralkodtak. Egy ifjú orgonakészítő jött a városból. Moräusné házában szállt meg ő is és a másik padlászobozókában lakott.

Aztán felállitotta az orgonát, amelynek olyan csudálatos hangjai voltak, amelynek hatalmas barsonghangja olyan hírelen előtör, hogy senki sem tudja honnan és milyen uton-módon kerül is elő. Csak felhangzik a nyugalmas ének közben, hogy a gyermekek a templomban sírni kezdenek.

Hiszen lehet, hogy a fiatal orgonakészítő nem volt mester a maga művészetében. De vig fikó volt, annyi bizonyos s napsugár játszódott a szemében. Barátosság szava mindenki számára volt, gazdagnak, szegénynek, öregnek, fiatalnak egyaránt. Csakhamar jó barátja lett a ház népének — ah, több is annál!

Ha esténként hazajött a munkájából, Moräusénak a fonalt tartotta és ott dolgozott a leányok mellett a rózsáskertben. Akkor szavalt és énekel nekik. Fölvette Mari leányasszony gomolyagját, valahányszor csak eléjerte, sőt a fali óráját is kijavította, úgy, hogy járt megint.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kézirteket nem adnak vissza. —

V. Esztai. A husvétii öntözökös történeti alapjárdi szemlélésé följegyzés nincsen sem a bibliában sem az azután írottók könyvekben. Valószínű, hogy már Krisztus előtt is szokásban volt a keleti népek-nél, kiváltképp az ázsiai hinduknál, ahonnan átáramozott a keresztényi szokásokba. Mithológiailag a tavasz langyos permétéget, a termékenység egyik főköveté jelszi. A magyar népszokásokban a következő ismeretes és sokszor elmondott legenda tűződik hozzá:

A megfesszített és eltemetett Jézust — az evangélisták írása szerint — Mária Magdaléna és a másik Mária keresik a szombatnak végén a koporsóban és nem találék őt, hanem az angyalt, aki ott fele a sírbolt ajtajánál és hirdeté, hogy az Ur nincsen itt, hanem feltámadott. A két asszonyok ezzel a hírrrel elmenének a városba és hirdetéek nagy örömmel, amit hallának és lapasztalának. Elmenének a római helytartóhoz is, aki Pontius Pilátus vala. És ott a helytartó háza előtt hirdetéek az összegyűlt sokaságnak az örömhírt, hogy az Ur feltámadott. A sokaság mindig nagyobb lett és kiváltképp az asszonyok gyűlének össze tömérdek nagy számmal és újongással a hír fölött és kíván látni Pontius Pilátust, hogy neki is megjelentének a híradást. Pilátus szinte megremélt a nagy sokaság láttára és katonáival szét akará kergetni a néptömeget. Mivel azonban az örövendő tömegben a legtöbb ember asszonyképp volt és gyermek, a katonák nem akartak ellenük fegyvert használni, hanem bevénék nagy csöbörték és másminemű vizes-edényeket és meglocsolák belébe az asszonyi népeket, hogy azok szétuntamodnának.

Ennek az emlékeze volna nálunk a husvétii népszokás. Kedves kis vihoggással járó bohóság, aminek főmötött formája a művelt társaséletben is divatozó kedélyes fröccsölődés, amin a lányok apró ajándékokkal (virággal, hímes tojással) szoktak megköszönni tisztelőiknek. Valami enyhe illatu parfümöt használhat, hogy miyvet: az teljesen az egyéni izlés és sokozor a divat dólga.

Egy szorgalmas olvasó. A japán rendkívül követés és meghatalmaszott miniszter: Makino Nobuaki (Bécs, I. Albrecht-gasse 8.) — **E. M. Győr.** A Magyar Numizmatikai Társulat titkársága (Budapest, Rókk Szendrő-utca 37. szám) kézszeréget az erre nézve tölvilágosiást. — **288 840.** számu előfizető. **Öbcsce.** Tisztára ügyvéd dólga. — **G. F. G.** Ha a leány kérésre tette, nem is tehetők egyebet. — **Sorsulósított.** Méltóztatassék a Pestü Jótékony Nőegylet titkárságához (Budapest, IV. Szép-utca 6. szám) fordulni. Ami az ön váziatos személyleirasát illeti, jól esett olvasnunk, mindazonáltal ki kell jeientenünk, hogy iyes szempontok nem vezérelnek bennünket utmutalásainkban.

— **K. A.** Jelemtkezzék a katonai ügyosztályban és kérje a fenniorrók okok alapján, hogy itt sorozzák. — **Soh. B. Tassa-Eszlar.** A sorrend nincs megállapiva, az alakuló viszonyoktól függ. — **Soh. J. né. Mátók.** Kikereszkedtek. — **J. K. Szendrő-Lád.** Molykár ellen a szősmesterek vállának megbizásokat. — **Azanka Bajos** kísérletek, de csak kísérletek. — **T. G. Szeged.** Erdékes fogalmazvány, mint vers azonban gyöngye. — **W. J. Kecskehé.** Stiusbeli műveltség, minden egyéb eszépirodalmi kvalitás nélkül. — **D. J. Sz.** Kihallgathatják az alpesret illetősége helyén is. — **H. T. Szerecs.** A hadkiegészítő parancsnokságának érdekűjök. — **E. G. Szomolányi.** Természettudományi poitikuskak és finom megfigyelőre vallanak, maga a történet ezek mögött messze elmarad. — **F. J. Budapest.** Tudunkkal nincs. — **Cs. B. Biztató,** de még ki nem forrott tehetség munkája. — **Vissló.** Csak az áltamiakra vonatkozik, a törvényhatóságakat ez az akció nem érinti, bár erre nézve is megtörténtek már a kezdő lépések. — **E. J.** Ha más mögött nem tudja az elintézésnek, beporóliheti. — **Hú előfizető.** A hágai kongresszuson szóba hozták a fegyverkerézes csökkenésének kérdését, a népek viszályainak eldöntésére megmozgasták a választott bíróságok intézményét és kimondták, hogy a megkezdett művet nemzetközi tanácskozások alapján folytatták. Az erre vonatkozó önálló munkák jobbra francia-és angolnyelvűek. Az illető lapsszakokkal nem szolgálhatunk. — **D. L. Sárbovárd.** I. Lánynak általában nem szoktak társaságban kezét eszkölni, asszonyának igen. 2. A belső szallगतlalt ni nem helyettesíthetjük, az magától jön. 3. Az adományt rendeltetése helyére juttatjuk.

KÖZGAZDASÁG

Vásárosanok. (Vámos és Bruszt hatósági közvetíték üzleti jelentése a Budapesti Napló részére.) Az ünnepeket követő nap jorgalma kis hozatalok mellett csendes volt. Részleteiben a következőké alakult az üzlet: **Húsártek:** Vidéki marhahús eleje 76-86, hátulja 86-104 korona 100 kilónként. Ütőbörjű borbén, hosszan mérve, súlylevonás nélkül 88-106 fillérrel nyerték elhelyezést kilónként. Lehuzott sertés-hús 112-124, sertések szalonallan 103-120 fillér kilónként. Bárányok párja minőség szerint 7-16 korona. **Tojás** ma azis néhány ládával érkezett és a névleges ár I. rendű friss tetű árúért 68-90 korona volt eredeti ládánként. **Tejtermékek:** I. r. szővelkezteli teavaj 230-240, jó friss főzővaj 160-170, tehenűrű 24-28 fillér kilónként. **Vágott és elővaromban** ma szintén lanyhább lett az üzlet és I.-r. szépen tisztán kezelt hizott ludak

kilója 180-140 fillért jegyzett minőség szerint. **Vad-félek:** Özek már kis tételekben érkeznek és jó vételkedv mellett 150-160 fillérrel nyerneik elhelyezést kilónként. **Szarvas** 70-80, dávárd 86-90, vadisző 60-100 fillér kilónként. **Erdői szalonka** párja 6-7 korona. **Délygöngyöcsét** vidékre a következő árakon szállthatunk: I.-r. narancs 200-as 8.-, 300-as 10.-, 360-as 9.- korona ládánként. **Kosárnarancs** 100 kilója 24.- korona. **Vérpiros narancs** is van állandón raktáron. I.-r. citrom 300-as 7.-, 360-as 7.50 korona ládánként.

Szeszárak. A kontingens nyereszesz ára **Buda-pestben** 44.60 korona pénzben, 46.60 korona áruban. — **Bécsben** a kontingentálit kászárú 45.40 korona pénzben, 45.80 korona áruban.

Sertés konzumvásári jelentés. (A székesfevárosi sertésvásár és közvögőhid intézsége.) **Április 5-én.** Főhajtas öszege — darab sertés, 14 darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány 478 darab sertés, 02 darab süldő, összesen 478 darab sertés, 16 darab süldő. **Eladatott** — darab sertés, 16 darab süldő. **Eladatlan maradvány** — darab sertés, — darab süldő. **A vásár irányzata élénk.** Az árak változatlanok. **Következő árak** jegyzettek: **Zsírterítés:** Öreg I. rendű 860 kilogrammon felül 96- fillér, II. rendű 280-350 kilogrammig — fillérig, III. rendű sejeletesz — fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehez 300 kilogrammon felül 102-103 fillérig, fiatal közép 220-300 kilogramm 96-103 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 92-96 fillérig, süldő 88- fillérig, malac — fillérig. **Húsertés:** nehez 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140-200 kilogramm 84-88 fillérig, süldő 80-96 fillérig, malac 40 kilogramm — fillér. **Árak minden levonás nélküli kilogrammonként, elősúlyban értendők.**

Bécsi sertésvásár. A st.-marzi központi vásárosanokban megtartott sertésvásárra bejelentettek 5338 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak 5360 darab fiatal sertést, 3660 darab magyar hizott sertést és 2036 darab nehez sertést. **Összesen — darabot.** **Jegyzések:** klgr.-kint elősúlyban (a fogyasztási adót nem számítva): elsőrendű sertés 118-115 fillér, kivételesen 116 fillér, középminőségű 103-112 fillér, könnyű sertés 100-106 fillér, fiatal sertés — fillér, süldő 89-98 fillér.

Bécsi vágómárhavászár. **Április 5.** (Saját tudósítók telefonjelentése.) A st.-marzi központi vásárosanokban ma megtartott vesztégvári vágómárhavászárta felhajtottak 2866 darab magyari, 286 darab galiciai, — darab bukovinai, 476 darab németországi szarvasmarha.

Jegyzések: kilogrammonként elősúlyban. magyar hizódörk I. rendű minőségű 70-74 fillér, kiv. 78 fillér, II. minőségű 64-79 fillér, kiv. — fillér, III. minőségű 54-63 fillér, galiciai hizódörk I. minőségű 71-80 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 70-76 fillér, III. minőségű 64-69 fillér; német hizódörk I. minőségű 78-86 fillér, kivételesen 86-88 fillér, II. minőségű 68-77 fillér, III. minőségű 58-67 fillér. **Legelő ökrök** 50-56 fillér, paraszt ökrök 50-56 fillér, levágott ökrök — fillér. **Bika** 58-—72.- K., kivételesen 74 korona, tehén 68-70 korona, bivaly 40-62 korona. 100 kilogrammonként, a fogyasztási adóval együtt.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, április 6.

A mai tőzsdén 2¼-5 fillérrel alacsonyabb áron elkelt 21.000 métermassza buza.

Mai gabonamérekben mérsékelt volt a forgalom és az árak nem változtak.

Eladatott:
Buza, Tiszavízvidéki: 800 mm. 80 k. 8 K. 60 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 55 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 30 f., 1800 mm. 78 k. 8 K. 27¼ f., bácskai. 800 mm. 77 k. 8 K. 27¼ f., bácskai, 100 mm. 78 k. 8 K. 40 fillér.
Pestmegyei vidéki: 160 mm. 78 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 60 f., sárgea.
Kalocsa: 2500 mm. 76 k. 8 K. 17¼ f.,
Bánsági: 5000 mm. 76 k. 8 K. 12¼ f., 4000 mm. 77 k. 8 K. 15 f.,
Palánkai: 2000 mm. 76 k. 8 K. 10 f.,
Szevő: 3000 mm. 74 k. 7 K. 50 f.

Mind három hónapra.
Dosz: 150 mm. 6 K. 27¼ f. paritás.
Árpa: 100 mm. 5 K. 75 f., paritás.
Zab: 100 mm. 5 K. 60 f., 100 mm. 5 K. 55 f.
Tengeri: 4.00 mm. 5 K. 30 f., koszira rakva, 400 mm. 5 K. 20 f. hajóból.
Lucerna: 30 mm. 55 K. — f.

Készpénzfizetés mellett.
A kászárú hivatalos jegyzése a budapesti árú-és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben és kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként 60 kilogrammonként.

Típus	Kiló		50 kilogramm		100 kilogramm	
	K-tól	K-ig	K-tól	K-ig	K-tól	K-ig
Tiszavízvidéki	76	8.05	8.30	79	8.55	8.65
"	77	8.20	8.40	80	8.40	8.70
"	78	8.25	8.45	81	8.50	8.70
Fehérmezei	75	8.10	8.30	79	8.30	8.45
"	76	8.10	8.30	79	8.35	8.50
"	78	8.10	8.30	79	8.30	8.45
Fehérvidéki	75	8.10	8.30	79	8.30	8.45
"	76	8.10	8.30	79	8.30	8.45
Bánsági	75	8.05	8.25	78	8.25	8.45
"	76	8.05	8.25	78	8.25	8.45
Bácskai	76	8.05	8.25	78	8.25	8.45
"	77	8.10	8.30	79	8.30	8.45
"	78	8.10	8.30	79	8.30	8.45
Szevő	78	8.10	8.30	79	8.30	8.45

Típus	Kiló	50 kilogramm	
		K-tól	K-ig
Buza	76	8.45	8.80
"	77	8.25	8.45
"	78	8.30	8.60
Árpa	75	8.70	9.20
"	76	8.75	9.40
Köles	75	8.20	8.60
Zab	75	8.50	9.10
"	76	8.45	8.70
Tengeri	75	8.30	8.80
"	76	8.30	8.80
"	77	8.30	8.80
"	78	8.30	8.80
Repece	75	10.35	10.65

A határvidéket folyamán a következők értékek:

Áprilisi buza 1904.	8.08-8.00-8.04
Májusi buza 1904.	0.00-0.00
Októberi buza 1904.	8.01-8.01-7.96-8.00-7.99
Áprilisi rozs 1904.	8.0-8.0-8.26-8.30-8.28
Októberi rozs 1904.	8.50-8.47-8.50
Májusi tengeri 1904.	5.18-5.17
Juliusi tengeri 1904.	5.29-5.27-5.25-5.27
Áprilisi zab 1904.	5.20-5.28
Októberi zab 1904.	5.52-5.54-5.51
Auguszt. repece 1904.	—

Déli egy órák a következők márkáinak állapották meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1904.	8.08-8.04
Májusi buza 1904.	0.00-0.00
Októberi buza 1904.	7.98-7.99
Áprilisi rozs 1904.	8.28-8.29
Októberi rozs 1904.	8.49-8.50
Májusi tengeri 1904.	5.18-5.16
Juliusi tengeri 1904.	5.28-5.27
Áprilisi zab 1904.	5.22-5.28
Májusi zab 1904.	0.00-0.00
Októberi zab 1904.	5.49-5.50
Repece augusztusra	—

Déliánt fél 5 órák zárult:

Áprilisi buza 1904.	8.01-8.02
Októberi buza 1904.	7.95-7.96
Áprilisi rozs 1904.	8.25-8.28
Októberi rozs 1904.	8.47-8.48
Áprilisi zab 1904.	5.22-5.23
Októberi zab 1904.	5.52-5.53
Májusi tengeri 1904.	5.14-5.16
Juliusi tengeri 1904.	5.24-5.25
Augusztusi repece 1904.	—

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde barátságos hangulattal nyílt meg. Rimanurányi részvényben idónként élénk kereslet volt és az ára emelkedett. Később az államvasút részvényben történt eladásokra gyöngült az irányzat és a nemzetközi értékek nyomott hangulat mellett zárultak. Dálben berlini olcsóbb jegyzésekre bágyadt lett az irányzat és a nemzetközi értékek árfolyama lemozsolódott. Valuta és ércu gyöngébb.

A helyi értékek piacán eszláród volt az irányzat. Sohlik-féle és Salgótarjáni közsémbánya részvények emelkedtek.

Értékese: Osztrák Hitelrészvény 651.50-650.10. Magyar Hitelrészvény 768.25-766.-, Osztrák-magyar államvasút 640.25-638.75. Rimanurányi vasúti 492.50-487.-, Kőztuti vaspálya-társaság 578.50. Városi villamos vasút 328.50-322.50 korona.

A déli tőzsdén zárultak: Osztrák Hitelrészvény 650.-—649.25. Magyar Hitelrészvény 766.50-765.75-766.25. Osztrák-magyar államvasút 639.25-638.-—647.50. Rimanurányi vasúti részvény 490.25-487.75-492.50. Magyar leszámitoló bank 455.—458.50. Jelzálogbank részvény 507.50-506.50-507.-, Kőztuti vaspálya részvény 574.—572.50-573.—, Városi villamos vasút 323.—, Magyar aranyárúdké 118.50 K.

A helyi értékek piaca eszláród. Kötetett: Magyar kereskedelmi részvénytársaság 570-575-570. Magyar assziál 122.—125.—124.—, Dánubins m. hajógyár 178-117.—, Sohlik-féle vasúti és gépgyár részvénytársaság 370.—378.—875. Adria m. királyi tengeri hajózási részvénytársaság 490.—488.—482.— korona.

A prémiumtételben díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért hónapra 4.—5.— korona. 8 napra 14-16 korona, 1904. április végére 28-30 korona.

¼ órák zárult: Osztrák Hitelrészvény 648.50. Magyar hitelbank részvény 765.—. Leszámitolóbank részvény 458.50. Rimanurányi vasúti részvény 490.—. Osztrák-magyar államvasút részvény 637.50. Kőztuti vasút részvény 572.50. Városi villamos vasút részvény 437.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.		Péne Áru	
a) Magyar államadósság.			
Árany, 50 aranyfrón	118.50	118.-	120. ALL. nyer.-köl.
Árany, máj. ápril.	118.50	115.-	80 K.-köl.
Koronaárúdké	98.-	98.40	Magy. földterület
Korona, ult. ápril.	97.90	98.10	kötény
Korona, 3/4%-	98.25	98.75	Horv.-Slav. jelzálog
Államköl. vaskapú colj. aranyban	82.50	83.50	Magy. földterület
			nyer.-kölcs. 200 K.
			100.- 108.-
b) Osztrák államadósság.			
Korona, máj.-nov.	99.15	99.60	Estad. 4 1/2%-köl.
Papír, feb.-aug.	99.50	100.40	Koronaárúdké
Keszletj. apr.-okt.	99.90	100.40	Koronaárúdké

Különösen kiváló SZERENCSE TÖRÖK-nél!

Nagyobb nyeremények,

mint a most folyó 13. osztályosjátékban a 6 osztály nyolc huzási napját is beleértve, nálunk

70.000 korona 5498 számra

40.000 „ 38229 „

30.000 „ 101448 „

20000 kor. 6459 sz. **20000** kor. 40703 sz. **20000** kor. 73274 sz.

10000 kor. 51367 sz. **10000** kor. 73224 sz. **10000** kor. 83083 sz.

5000 kor. 40773 szám | **5000** kor. 76055 szám | **5000** kor. 83211 szám

5000 kor. 105359 szám | **5000** kor. 109700 szám | **5000** kor. 109843 szám

Korona	szám	Korona	szám	Korona	szám	Korona	szám
2000	9021	2000	82971	2000	80455	2000	51386
2000	19860	2000	96967	2000	83057	2000	62448
2000	44543	2000	14419	2000	99300	2000	82957
2000	59089	2000	24274	2000	107789	2000	91496
2000	67183	2000	47470	2000	18523	2000	100396
		2000	59059	2000	26202		

Korona	szám	Korona	szám	Korona	szám	Korona	szám
1000	9056	1000	72486	1000	24554	1000	88271
1000	4960	1000	76087	1000	30490	1000	91108
1000	10412	1000	83283	1000	40964	1000	105381
1000	17764	1000	85605	1000	58613	1000	4678
1000	29629	1000	90290	1000	59747	1000	10403
1000	37888	1000	95056	1000	65815	1000	17338
1000	52801	1000	4069	1000	73009	1000	28860
1000	59581	1000	5479	1000	77610	1000	33204
1000	64412	1000	10643	1000	83537	1000	46395

Korona	szám	Korona	szám	Korona	szám	Korona	szám	Korona	szám
500	4932	500	153	500	2892	500	6313	500	8451
500	13449	500	14436	500	12450	500	14412	500	20978
500	22017	500	51630	500	24640	500	31783	500	37415
500	31751	500	65838	500	40729	500	48071	500	49536
500	60598	500	79586	500	58048	500	60014	500	63397
500	60603	500	83601	500	72483	500	73085	500	76304
500	73594	500	85111	500	83097	500	83740	500	83970
500	84335	500	99310	500	87144	500	89324	500	92268
500	105968	500	108331	500	105360	500	109380	500	109986

Ezekon kívül 1725 nyereményt a 200 korona.

Fenti nyereményeknek egyezni kell a hivatalos napi nyereményjegyzékkel, melyet minden egyes nagyrabecsült vevőnknek, aki nyert, beküldöttünk; e nyereményjegyzékben a 200 koronás nyeremények megtalálhatók.

Az olvasó közönség megtételére bizzuk annak eldöntését, vajlon bankházunk nem-e különösen s kiválóan szerencsés! A legnagyobb nyeremények még a szerencsekerékben vannak és reméljük és óhajtjuk is, hogy nagyrabecsült vevőinknek ezeket rövid idő alatt kiizézhessük.

Hivatkozással fenti szerencse-eredményekre, tisztelettel kérjük az I. osztályu sorsjegyek megrendelését nálunk szközölni. — Kiváló tisztelettel!

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

1/4 sorsjegy	12.- K.
1/2 sorsjegy	6.- K.
3/4 sorsjegy	3.- K.
1 sorsjegy	1.50 K.

TÖRÖK A. és TSA

Bankháza, Budapest,

legnagyobb és kiválóan szerencsés osztályosjáték-üzlet.

Központ:
VI., Teréz-kürt 46.

Fiókok:
V. ker., Václav-kürt 4. szám.
IV., Múzeum-kürt II. sz.
VII., Erzsébet-kürt 54. sz.
Sürgönyeir: TÖRÖKbank

A jelenlegi pánczésvények feléte...

Kölcsön ingatlanokra.

Hecht Bankház

Világi képviselők kerestettek.

JAPÁN-OROSZ HÁBORU

A nagy öröklődés, amelyet világcsere...

SINGER és WOLFNER kiadása

Legszebb újdonságok a tavaszi és nyári idényre!

Eredeti angol készítmények...

Weiner Mátyás

női divatruhában BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 3. sz.

DÓCZI M.

Budapest, Kerepesi-ut 10.

Az általánosan beérett bédruágítás...

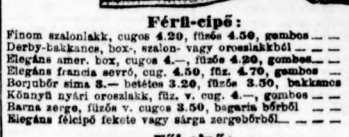

Table with shoe specifications: Férfi-cipő, Női cipő, including materials and prices.

Videki rendeléseket utánvéttel...

Csillag Anna

200 sz. 6.000 koronás Lovas-... 1000 " " 47695 " 1000 " " 80080 " 500 " " 28557 " 500 " " 32306 " 500 " " 94927 "

Csillag Anna Wien, I., Graben 10.

FÉNYKÉP-RÉSZÜLEK

Előrendelt gyártmányok...

AUFRECHT ES GOLDSCHMIED FÉNYKÉPESZETI OSZTÁLY BUDAPEST, VI. EGYV. 32.

Alkalmos képviselők felvételnek.

Eredeti Dr. Altmann-apparatus

REG SCHUTZ-MARKE Egyedüli J. Mon-nál...

15 pár cipő 4 pár cipő

4 pár cipő csak 5 koronáért.

Veszünk zalogházi cédulákat régi arany...

Grünberger Armin Bela örökösök

KISS szerencsége NAGY!

Tegnap a XII. sorsjáték 6. osztályának...

Table with lottery results: 2000 korona a 40677 számba, 1000 " " 47695 " 1000 " " 80080 " 500 " " 28557 " 500 " " 32306 " 500 " " 94927 "

200 koronát a következők szereztek:

Table with lottery winners: 677 86561 68900 82129 94960 787 26587 57201 82606 97167 5205 27906 57585 82626 97524 5809 29869 58115 86840 97745 9146 29876 58682 86375 98628 9187 30640 60076 86729 96660 9266 30778 60123 86729 100836 9299 30788 61371 88006 100864 8802 31429 61592 88174 102101 8318 31437 63620 89196 102119 8359 32466 68738 89610 102166 8874 33817 68817 89921 102175 10481 37761 70500 10444 102192 19125 87783 73958 10670 102229 20182 87785 73958 10677 102242 20198 89452 73929 10671 102258 21384 33674 73929 10670 102259 21502 39898 78227 10640 102587 21517 45558 78224 91820 102789 21687 46904 78864 91820 102789 21875 47895 78907 91820 102789 21918 47895 78942 91820 102789 21982 51843 78466 92550 108085 22154 51845 78466 92550 108085 22191 53385 80187 98329 106469 22267 53385 82101 98329 106469 22270 54708 82196 98329 106469 22451 54708 82196 98329 106469

As osztálysorsjáték azidőközben...

egy millió koronás

főnyeremények lehetősége napról-napra...

KISS szerencsége NAGY

és szerencse-sorsjegyek rövidesen el foghatók.

Kiss Károly és Tsa

a magy. kir. osztálysorsjáték főfelárúsító helye.

Központ: Erzsébet-kört 19. - Telefon 436.

Fiókák: Andrassy ut 92. - Telefon 81-50. Ferenciek-tere 3. - Telefon 20-25.

Sürgönyim: Markis, Budapest.

Legszerencsésőbb

sorsjátékot az országban!

Neurasthenie (ideggyengeség)

E betegség megelőzéséről és gyógyításáról...

Biztos gyógyulást keresőknek

nevelési betegségben szenvednek

Dr. Garai Antal

v. or. és kir. osztály főorvos orvosi hírlé és leg...

Gyógyítható a sérv?

Mindenesetre, ha je sérvekötés...

Gummi sérvkötő

a mely kizárólagos szabadalmat nyert

a leghíresebb orvosi tekintélyek véleménye...

Ára: egyoldalunk... 7 és 10 frt kétoldalunk... 10 és 16 frt

PSERHOFER J. VÉRITISZÍTÓ LABDACSAI

ötvenedik óta el vannak terjedve az egész világon...

Elterjedésüknek fogva e labdacso...

ÁRAK: 1 doboz = 15 labdac 21 krajczár, 1 tekercs 6 doboz frt 105.

PSERHOFER J. gyógyisertára BÉCS, I., Singerstrasse 15.

Grünberger Armin Bela örökösök

